

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**OBRAZLOŽENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA I FINANCIJSKIH PLANOVA
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA RAZDOBLJE
OD 2011. DO 2013. GODINE**

Zagreb, studeni 2010.

SADRŽAJ

1	TROGODIŠNJI PRORAČUNSKI OKVIR I PROMJENE U PRORAČUNSKIM KLASIFIKACIJAMA..	3
2	MAKROEKONOMSKI OKVIR.....	6
2.1.	Makroekonomski pokazatelji u 2010. godini	6
2.2.	Makroekonomske projekcije.....	10
3	PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA	12
4	RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA	17
4.1.	Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji.....	17
4.2.	Obrazloženje rashoda po programima.....	22
4.3.	Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja.....	31
5	UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	36
6	RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA	37
7	IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI	38
8	PROCJENA UKUPNOG MANJKA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE	40

1 TROGODIŠNJI PRORAČUNSKI OKVIR I PROMJENE U PRORAČUNSKIM KLASIFIKACIJAMA

Proces planiranja za razdoblje 2011.-2013. i ove je godine započeo izradom strateških planova. Prema Zakonu o proračunu strateške planove u obvezi su izraditi ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije. Kako bi se stvorio duži pogled na ono što pojedino ministarstvo želi raditi u budućnosti i način na koji će to provesti, strateški planovi su obuhvatili: 1. djelokrug ministarstva odnosno tijela državne uprave; 2. viziju i misiju; 3. opće ciljeve 4. posebne ciljeve; 5. načine ostvarivanja postavljenih ciljeva; 6. pokazatelje uspješnosti.

Strateški planovi predstavljaju ulazne elemente na temelju kojih je izrađena Strategija Vladinih programa za razdoblje 2011.-2013.¹ kojom se osigurava kontinuitet provedbe strateških ciljeva utvrđenih prvom Strategijom Vladinih programa za razdoblje 2010.-2012. Strategija Vladinih programa za razdoblje 2010.-2012. obuhvatila je planove svih resora: od pravosuda, zdravstva, sustava socijalne skrbi, prometa i prometne infrastrukture, znanosti i obrazovanja, vanjske politike, obrane i nacionalne sigurnosti do kulture, zaštite prirode, okoliša i ostalih. Objedinjujući ih na jednom mjestu, Strategija je pridonijela boljoj koordinaciji u procesu odlučivanja o ključnim pitanjima ne samo pojedinog resora, već na razini same Vlade Republike Hrvatske.

Ipak, ključni doprinos strateškog planiranja nije u samom postavljanju ciljeva i definiranju aktivnosti kojima ih postižemo, nego i u postavljenom mehanizmu stalnog preispitivanja potrebe za revidiranjem postavljenih ciljeva i pronalaženja boljeg te djelotvornijeg načina njihova ispunjavanja. U tom nastojanju, Strategija Vladinih programa za razdoblje 2011.-2013. je definiranjem pokazatelja uspješnosti i ciljnih vrijednosti napravila veliki iskorak u odnosu na prethodnu godinu. Pokazatelji uspješnosti su, kao objektivno mjerljivi i konkretni znakovi da je nešto učinjeno, u Strategiji postavljeni na način da omogućuju praćenje ostvarenja provedenih aktivnosti. Time se osnažuje sustav odgovornosti za postavljene ciljeve i načine njihova ostvarenja.

Strategija reflektira i uvažava promjene u okruženju. Makroekonomска kretanja i fiskalne mogućnosti u narednom srednjoročnom razdoblju uvjetovala su promjene u dinamici i obuhvatu provođenja pojedinih aktivnosti. Program gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske značajno je utjecao na sam sadržaj Strategije posebice u dijelu definiranja načina ostvarenja ključnih vladinih ciljeva.

Strategija je obuhvatila i operativne programe koji se financiraju iz sredstava pretpri stupnih programa Europske unije, ali i ukazala na početak korištenja kohezijskog i strukturnih fondova. Strategijom se naglašava da su sredstva dobivena iz fondova Europske unije i programi koji se iz istih financiraju sastavni dio državnog proračuna. U narednom razdoblju ta će sredstva imati sve značajniji udio u financiranju javnih potreba zbog čega ih trebamo promatrati komplementarno s onim dijelom koji se financira iz izvornih proračunskih prihoda.

Promjenama u strukturi proračuna bilo je nužno stvoriti preduvjete za provođenje Strategije odnosno postići međusobnu povezanost strateškog i proračunskog planiranja. Strateškim planom definiraju se pravci djelovanja ministarstava i drugih državnih tijela, dok se

¹ Vlada Republike Hrvatske usvojila je Strategiju Vladinih programa za razdoblje 2011.-2013. 23. rujna 2010. godine

proračunom definiraju programi, aktivnosti i projekti te osiguravaju sredstva potrebna za provedbu istih. Budući da je strateški plan nemoguće provesti bez sredstava, programe u proračunu bilo je potrebno povezati s ciljevima iz strateških planova.

Upravo zbog potrebe povezivanja strateškog i proračunskog planiranja pristupilo se poboljšanu postojeće programske i organizacijske klasifikacije što je vidljivo u strukturi Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2011. i projekcija za 2012. i 2013. godinu.

Velike promjene u organizacijskoj klasifikaciji napravljene su već prethodne godine. Organizacijska klasifikacija uspostavlja se definiranjem razdjela, glava i proračunskih korisnika. U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. i projekcijama za 2012. i 2013. organizacijska klasifikacija nadalje se usklađuje s odredbama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama i provedenim reorganizacijama agencija, zavoda, fondova i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima.

I promjene programske klasifikacije započele su u 2009. godini smanjenjem broja programa s 410 na 341. Programska klasifikacija uspostavlja se definiranjem programa, aktivnosti i projekata, a kod državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i definiranjem glavnih programa.

Glavni program sastoji se od programa usmjerenih ispunjenju ciljeva iz Strategije Vladinih programa za trogodišnje razdoblje. Do sada se glavni programi nisu prikazivali u strukturi državnog proračuna. U državnom proračunu za 2011. godinu svi programi čiji se broj smanjio s 341 na 167 povezani su u 23 glavna programa: Politički sustav; Financijski i fiskalni sustav; Vanjska politika i međunarodna pomoć; Administrativni poslovi i opće usluge javne uprave; Obrana, Javna sigurnost; Sigurnosno-obavještajni sustav; Pravosuđe; Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i lov; Regionalni razvoj; Promet, prometna infrastruktura i komunikacije; Gospodarstvo; Tržište rada i radni uvjeti; Zaštita i očuvanje prirode i okoliša; Prostorno uređenje i unapređenja stanovanja; Zaštita zdravlja; Kultura, religija i šport; Obrazovanje; Znanosti i tehnološki razvoj; Socijalna skrb; Mirovinska sigurnost; Servisiranje javnog duga i Intervencijski programi i pričuve.

Zbog potrebe za usporednim prikazima potrošnje 2011. godine u odnosu na 2010. u posebnom dijelu državnog proračuna plan 2010. godine prilagođavao se promjenama programske i organizacijske klasifikacije u 2011. godini. Fond za razvoj i zapošljavanje je u 2010. godini bio samostalna pravna osoba razine razdjela, a u 2011. godini nakon pripajanja postaje integralni dio Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i njegova financijskog plana, kao i Fond za regionalni razvoj koji se pripaja Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva. Državni zavod za zaštitu od zračenja i Državni zavod za nuklearnu sigurnost kao jedna pravna osoba pod nazivom Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost prelazi kao glava u Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

Uvođenjem strateškog planiranja i višegodišnjeg proračunskog okvira posebna se pažnja posvećuje postavljenim ciljevima i praćenju njihova ispunjavanja, što dovodi do promjene u **načinu izrade i samom sadržaju obrazloženja** finansijskih planova proračunskih korisnika državnog proračuna. U obrazloženjima, koja su sastavni dio Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2011. i projekcija za 2012. i 2013., naglasak je na ciljevima koji se programima namjeravaju postići i pokazateljima uspješnosti realizacije tih ciljeva. Kako je Hrvatski sabor prethodne godine usvojio projekcije za 2011. i 2012. godinu, po programima se obrazlažu i ključna odstupanja u planiranim iznosima u odnosu na usvojene projekcije. Po prvi puta su

proračunski korisnici državnog proračuna (područne riznice) svoja obrazloženja unosili u posebno izrađenu web aplikaciju kako bi se osigurala jednoobraznost njihove izrade.

Uz sve navedene promjene važno je istaknuti i **promjenu ekonomske klasifikacije**. Računi ekonomske klasifikacije odgovaraju računima Računskog plana za proračunsko računovodstvo, razreda 3 – 8 (osim skupina računa 39, 49, 59, 69, 79 i 89) i njima pripadajućim podskupinama, odjeljcima i osnovnim računima. Kako je objavljen novi Računski plan² i ekonomska klasifikacija se promijenila.

Izmjene i dopune Računskog plana najvećim dijelom proizlaze iz potreba za usklađivanjem s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa (ESA 95). Kao zemlja buduća članica potrebno je prilagoditi se zahtjevima statistike koje EUROSTAT, kao nadležno tijelo za statistiku Europske zajednice, u okviru Europskog sustava nacionalnih i regionalnih računa (ESA 95) postavlja sa ciljem praćenja poslovanja i održivosti razvoja na razini opće države. Uskladenost s ESA-om je nužna kako bi se osigurali zajednički standardi, definicije, klasifikacije i računovodstvena pravila, koja će se koristiti za kompiliranje računa i tablica zemalja članica. Zajednička osnova pruža mogućnost usporedbe između zemalja članica Unije.

Novim smo Zakonom o proračunu³ u naš sustav uveli trogodišnji proračunski okvir. To znači da se Hrvatskom saboru i ove godine podnosi Državni proračun Republike Hrvatske za 2011. godinu s projekcijama za sljedeće dvije godine, 2012. i 2013.

---

² Novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu objavljen je u Narodnim novinama, br. 114/10

³ Novi Zakon o proračunu, objavljen u Narodnim novinama br. 87/08, stupio je na snagu 1. siječnja 2009. godine

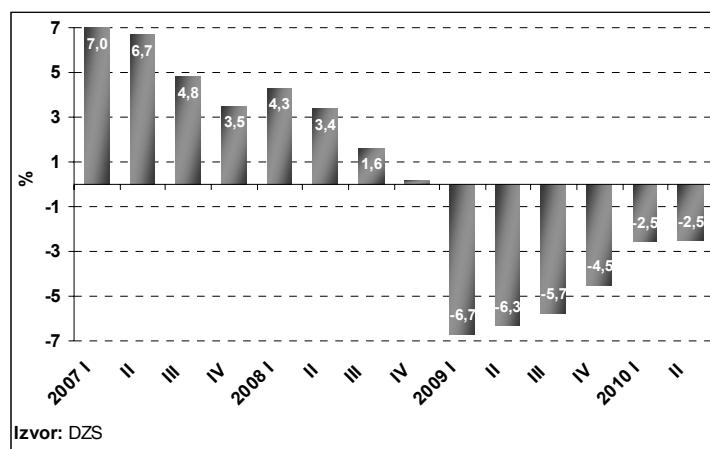
2 MAKROEKONOMSKI OKVIR

2.1. Makroekonomski pokazatelji u 2010. godini

Bruto domaći proizvod

Bruto domaći proizvod zabilježio je realno međugodišnje smanjenje od 2,5% u prvom polugodištu 2010. godine, kao rezultat realnog smanjenja od 2,5% i u prvom i u drugom tromjesečju. Najveći doprinos smanjenju bruto domaćeg proizvoda u prvom polugodištu 2010. došao je od investicija u fiksni kapital, koje su ostvarile međugodišnje smanjenje od 13,6%. Osobna potrošnja zabilježila je u prvom polugodištu realno međugodišnje smanjenje od 3,3%, a državna potrošnja od 1,5%. Izvoz roba i usluga realno je povećan 5,5% dok je uvoz roba i usluga smanjen 4,5%, pa je tako doprinos neto izvoza promjeni bruto domaćeg proizvoda u prvom polugodištu 2010. bio pozitivan i iznosio 4,1 postotni bod.

Grafikon 1.: Realni rast bruto domaćeg proizvoda

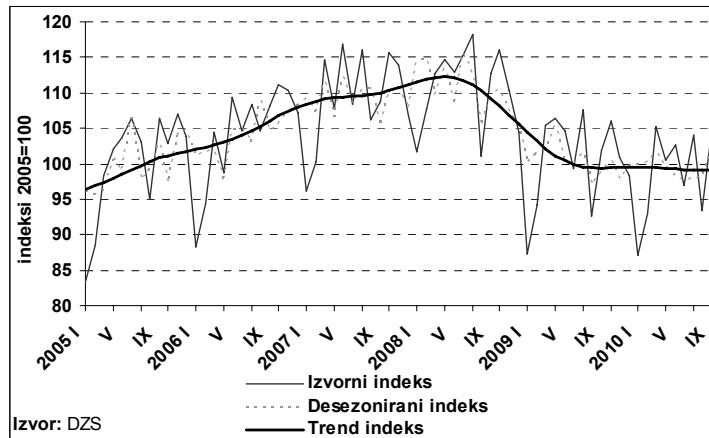

Industrijska proizvodnja

Industrijska proizvodnja zabilježila je međugodišnje smanjenje od 1,3% u prvih devet mjeseci 2010. godine. Promatrano prema glavnim industrijskim grupacijama, međugodišnje povećanje industrijske proizvodnje u prvih devet mjeseci 2010. godine zabilježeno je kod proizvodnje netrajnih proizvoda za široku potrošnju (2,6%), proizvodnje energije (1,7%) te proizvodnje trajnih proizvoda za široku potrošnju (1,6%). Proizvodnja intermedijarnih proizvoda smanjena je na međugodišnjoj razini 6,7%, a proizvodnja kapitalnih proizvoda 1,6%. Promatrano prema djelatnostima, rudarstvo i vađenje smanjeno je 10,2% na međugodišnjoj razini u prvih devet mjeseci 2010. godine, dok je opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija zabilježila rast od 5,3%. Prerađivačka industrija, djelatnost koja ima najveći udio u ukupnoj industrijskoj proizvodnji (82,82%) smanjena je 1,7% na međugodišnjoj razini u prvih devet mjeseci 2010. godine. Najveći doprinos smanjenju prerađivačke industrije u prvih devet mjeseci 2010. godine došao je od proizvodnje ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda, koja je zabilježila međugodišnje smanjenje od 20,3%, proizvodnje gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme (-11,9%), proizvodnje ostalih prijevoznih sredstava (-21,7%) te proizvodnje električne opreme (-12,3%), dok je najveći doprinos u smjeru povećanja prerađivačke industrije došao od popravka i instaliranja strojeva i opreme (rast od 18,5%), proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka (42,2%), proizvodnje papira i proizvoda od papira (18,8%) te proizvodnje duhanskih proizvoda (30,2%). Pozitivni pomaci u kretanju

industrijske proizvodnje vidljivi su krajem promatranog razdoblja te je tako industrijska proizvodnja zabilježila međugodišnji rast od 0,8% u kolovozu te 3,1% u rujnu 2010. godine.

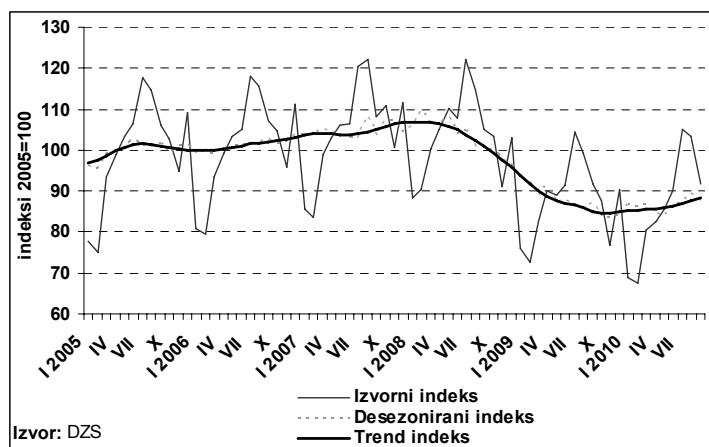
Grafikon 2.: Industrijska proizvodnja

Promet od trgovine na malo

Promet od trgovine na malo zabilježio je u prvih devet mjeseci 2010. godine nominalno međugodišnje smanjenje od 2,3%, a realno od 2,7%. Promatrajući nominalni promet od trgovine na malo po trgovačkim strukama, najznačajniji doprinos međugodišnjem smanjenju trgovine u prvih devet mjeseci 2010. godine došao je od tekstila, odjevnih predmeta, obuće i kožnih proizvoda (međugodišnje smanjenje od 10,2%) te motornih vozila (-24,2%). Potrebno je napomenuti kako su pozitivni trendovi u kretanju trgovine na malo prisutni prema kraju promatranog razdoblja kada je bilježila međugodišnje poraste.

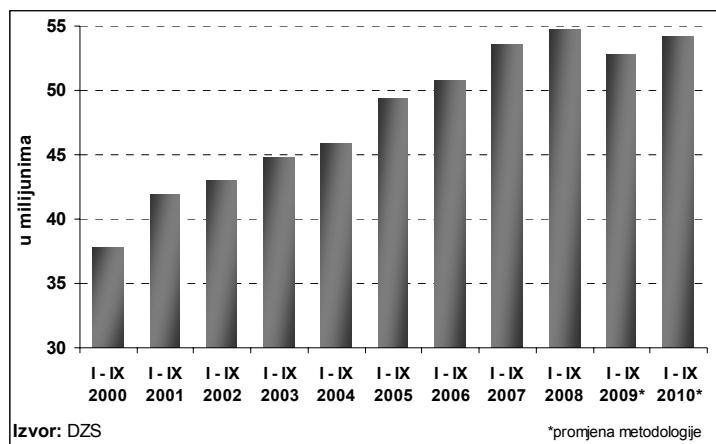
Grafikon 3.: Realni promet trgovine na malo

Turizam

Ukupan broj dolazaka turista iznosio je 9,8 milijuna i povećan je na međugodišnjoj razini 3,2% u prvih devet mjeseci 2010. godine, dok je ukupan broj noćenja turista iznosio 54,3 milijuna i povećan je 2,7%. Dolasci stranih turista povećani su u prvih devet mjeseci 2010. godine na međugodišnjoj razini 4,6%, a dolasci domaćih turista smanjeni 5,9%, dok su noćenja stranih turista povećana 3,6%, a noćenja domaćih turista smanjena 5,7%.

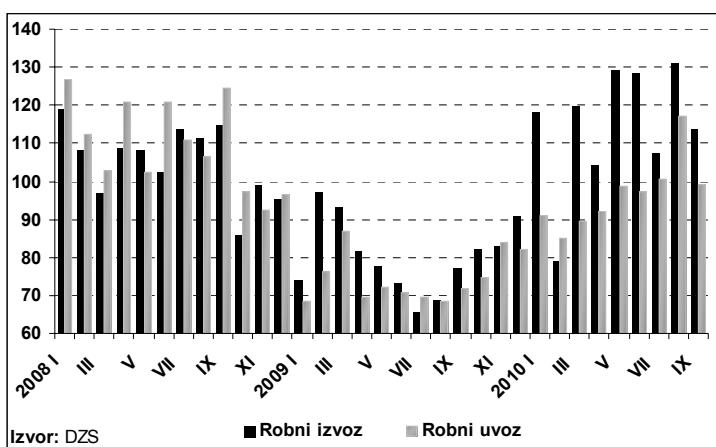
Grafikon 4.: Broj turističkih noćenja

Robna razmjena

U prvih devet mjeseci 2010. godine robni izvoz je zabilježio međugodišnje povećanje od 13,5%, dok je robni uvoz smanjen 3,6%. Ukoliko se iz robnog izvoza i uvoza isključi kategorija ostalih prijevoznih sredstava, koja iskrivljuje trend kretanja ukupne robne razmjene, robni izvoz je u prvih devet mjeseci 2010. godine povećan 9,0%, a uvoz smanjen 3,5%. Pokrivenost robnog uvoza robnim izvozom bila je u prvih devet mjeseci 2010. godine 57,8%, što je 8,7 postotnih bodova više nego u istom razdoblju 2009. godine. Promatraljući robnu razmjenu prema djelatnostima, najveći doprinos povećanju izvoza u prvih devet mjeseci 2010. godine došao je od proizvodnje ostalih prijevoznih sredstava (međugodišnji porast od 52,6%), proizvodnje koksa i rafiniranih naftnih proizvoda (37,1%), proizvodnje kemikalija i kemijskih proizvoda (38,1%) te skupljanja otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala (95,2%). Kategorije koje su u prvih devet mjeseci 2010. najviše doprinijele smanjenju robnog uvoza bile su proizvodnja strojeva i uređaja (međugodišnje smanjenje od 23,7%), proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica (-22,9%), opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (-35,5%) te proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme (-10,7%).

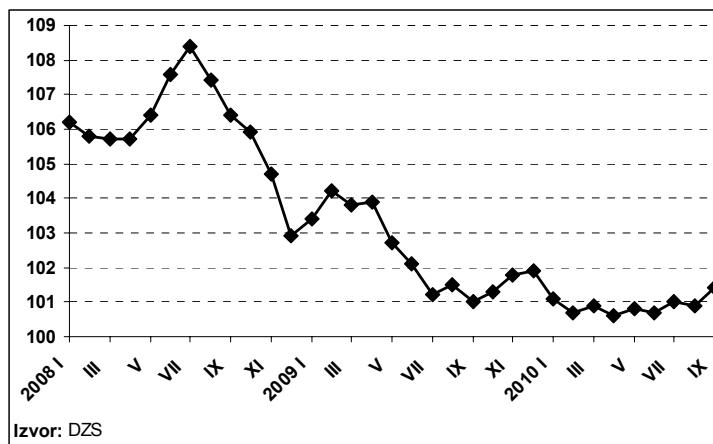
Grafikon 5.: Indeks međugodišnje promjene robnog izvoza i uvoza

Inflacija

Međugodišnji rast indeksa potrošačkih cijena iznosio je u rujnu 2010. godine 1,4%, a u prvih devet mjeseci 2010. godine 0,9%. Najveći doprinos rastu cijena tijekom prvih devet mjeseci došao je od cijena stanovanja, vode, energije, plina i drugih goriva, koje su porasle 6,2%. Rastu cijena znatno su doprinijele i cijene prometa, koje su povećane 4,6%, ponajprije uslijed rasta cijena goriva i maziva za osobna vozila. S druge strane, na ublažavanje rasta cijena najviše je djelovalo smanjenje cijena prehrane i bezalkoholnih pića od 2,1% te smanjenje cijena odjeće i obuće od 4,5%.

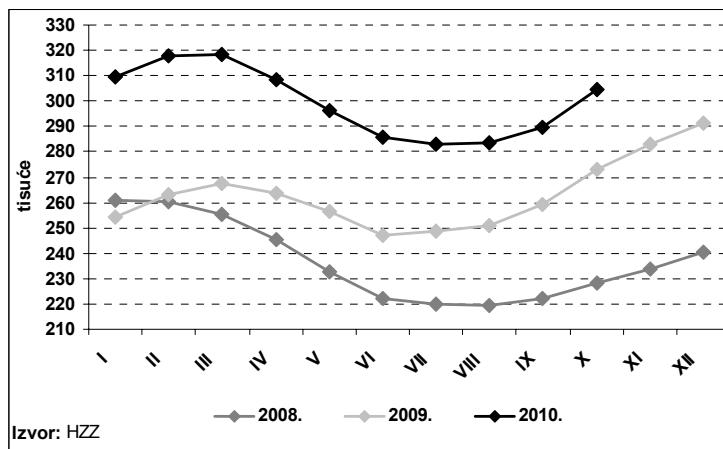
Grafikon 6.: Indeks međugodišnje promjene indeksa potrošačkih cijena

Tržište rada

Podaci iz administrativnih izvora o tržištu rada ukazuju na nastavak trenda rasta broja nezaposlenih, odnosno smanjenja broja zaposlenih osoba na međugodišnjoj razini u 2010. godini. Prosječan broj nezaposlenih osoba povećan je u prvih deset mjeseci ove godine za 41.330 odnosno 16,0% u usporedbi s istim razdobljem 2009. Prosječan broj zaposlenih osoba smanjen je u prvih devet mjeseci 2010. na međugodišnjoj razini za 83.348 ili 5,5%. Administrativna stopa nezaposlenosti iznosila je prosječno 17,3% u prvih devet mjeseci te je povećana za 2,8 postotnih bodova u usporedbi s istim razdobljem 2009. godine. Podaci ankete o radnoj snazi, zasada dostupni samo za prva dva tromjesečja 2010. godine, također ukazuju na nepovoljna ostvarenja. Promatrajući prosjek prvog i drugog tromjesečja 2010. godine, u radno sposobnoj dobi bilo je 3.738.500 osoba, od čega su 46,9% bili ljudi koji rade ili aktivno traže posao tj. mogu se svrstati u radnu snagu. U odnosu na rezultate ankete iz prva dva tromjesečja 2009. godine, broj stanovnika u radno sposobnoj dobi povećan je za 50.500, dok je kategorija radne snage smanjena za 16.500 osoba. Ukupan broj zaposlenih bio je u prosjeku na razini od 1.548.500 u prvom polugodištu 2010., što je smanjenje od 61.000 u odnosu na isto razdoblje 2009., dok je broj nezaposlenih osoba povećan za 44.500 te je iznosio 206.500. Anketna stopa nezaposlenosti iznosila je u prosjeku 11,8% u prvom polugodištu 2010., što je 2,6 postotnih bodova više u usporedbi s prvom polovicom 2009. godine.

Grafikon 7.: Broj registriranih nezaposlenih osoba

Inozemni dug

Krajem srpnja 2010. godine ukupni inozemni dug iznosio je 45,0 milijardi eura te je u usporedbi s lipnjem povećan za 99 milijuna eura. Međugodišnji rast inozemnog duga iznosio je u srpnju 8,1%, što predstavlja ubrzanje od 0,6 postotnih bodova u usporedbi s lipnjem. Tijekom prvih sedam mjeseci 2010. godine inozemni dug je povećan za 444 milijuna eura. Povećanje inozemnog duga tijekom prvih sedam mjeseci zabilježeno je kod inozemnog duga države, u iznosu od 702 milijuna eura, te inozemnog duga ostalih domaćih sektora, koji je povećan je za 398 milijuna eura. Smanjenje inozemnog duga tijekom prvih sedam mjeseci zabilježeno je kod inozemnog duga banaka, koji je smanjen za 399 milijuna eura, te inozemnog duga vlasnički povezanih poduzeća putem inozemnih izravnih ulaganja, koji je smanjen za 258 milijuna eura. Promatraljući strukturu inozemnog duga, udio inozemnog duga države u ukupnom inozemnom dugu povećan je s 9,8% u srpnju 2009. na 13,0% u srpnju 2010. godine, inozemni dug temeljem inozemnih izravnih ulaganja povećan je u istom razdoblju s 15,6% na 15,8%, inozemni dug banaka smanjen je s 24,5% na 22,8%, a inozemni dug ostalih domaćih sektora s 50,1% na 48,3% ukupnog inozemnog duga.

2.2. Makroekonomске projekcije

Nepovoljna gospodarska kretanja koja su, prvenstveno kao posljedica svjetske gospodarske krize, u 2009. godini zahvatila hrvatsko gospodarstvo, nastavljena je u prvoj polovici 2010. godine. Na navedeno ukazuju dosad objavljene procjene obračuna bruto domaćeg proizvoda Državnog zavoda za statistiku za prva dva tromjesečja 2010. godine. Međutim, u preostalom dijelu 2010. godine očekuje se usporavanje i prestanak negativnih gospodarskih trendova na što upućuju i dosad objavljeni visokofrekventni ekonomski pokazatelji za drugu polovicu 2010. godine, dok se u 2011. te narednim godinama očekuje oporavak te ubrzanje međugodišnje stope gospodarskog rasta.

Ekonomска kretanja u međunarodnom okruženju kao i posljednje revizije makroekonomskih projekcija relevantnih međunarodnih institucija ukazuju na snažniji oporavak svjetskog gospodarstva u 2010. godini u odnosu na prethodna predviđanja, na što prvenstveno upućuje dinamika oporavka trgovinske razmjene, ali i određeni znakovi povratka potrošačkog optimizma. S druge strane, glavni rizici ostvarenja ovakvih projekcija odnose se na neizvjesnost povezанu s dalnjom konsolidacijom finansijskog sektora, uvezši u obzir i

povratnu vezu sa realnim ekonomskim kretanjima, te probleme povezane s fiskalnim manjkovima pojedinih zemalja.

U 2011. godini projiciran je oporavak hrvatskog gospodarstva te realni rast bruto domaćeg proizvoda od 1,5 posto koji će zatim do 2013. godine ubrzati na oko 2,5 posto. U 2011. godini očekuje se realni rast svih komponenti BDP-a s rashodne strane izuzev državne potrošnje koja će zabilježiti smanjenje. Što se tiče osobne potrošnje, u 2011. godini očekuje se njen umjereni oporavak. Naime, doprinos rastu osobne potrošnje od strane realnih neto plaća i potrošačkih kredita kućanstvima u 2011. godini bit će blago pozitivan, a očekuje se i određeni oporavak povjerenja potrošača. Očekuje se da će i u narednim godinama osobna potrošnja dobiti pozitivan impuls od postupnog rasta raspoloživog dohotka stanovništva, ali i od strane realnog rasta potrošačkih kredita kućanstvima, no u manjoj mjeri nego što je to bio slučaj u pred-kriznom razdoblju.

Oporavak investicijske potrošnje bit će pod utjecajem brzine oporavka ekonomske aktivnosti, dostupnosti kapitala i uvjeta financiranja. Obzirom da se očekuje manji obujam priljeva inozemnog kapitala u nadolazećim godinama nego u pred-kriznom razdoblju, u financiranju poslovnog sektora presudnu će ulogu imati bankarski sektor koji i dalje karakterizira zadovoljavajuća razina kapitaliziranosti i likvidnosti. Isto tako, određeni stupanj neizvjesnosti vezan uz građevinsku aktivnost otežava predviđanje ukupne investicijske aktivnosti budući da je uspostavljanje nove ravnoteže na tržištu nekretnina, s obzirom na veličinu građevinskog sektora, bitna odrednica ponovnog zamaha investicijske aktivnosti. Tako se, uvažavajući navedeno, u 2011. godini predviđa umjereni realni rast investicija u fiksni kapital.

Nadalje, pod pretpostavkom nastavka pozitivnih trendova u međunarodnom okruženju te daljnog rasta inozemne potražnje, očekuje se da će najviši pozitivan doprinos gospodarskom rastu u 2011. godini doći od izvoza roba i usluga. Međutim, očekivani oporavak domaće potražnje dovest će i do rasta uvoza roba i usluga čiji bi negativan doprinos rastu gospodarske aktivnosti u 2011. godini mogao u apsolutnom iznosu prestići doprinos izvoza. Kao posljedica navedenoga, u 2011. godini očekuje se blago negativan doprinos neto izvoza gospodarskom rastu. U skladu s očekivanim kretanjem domaće i inozemne potražnje, nakon znatnog smanjenja deficitu tekućeg računa bilance plaćanja (izraženog u postotku bruto domaćeg proizvoda) u prethodne dvije godine, u 2011. godini očekuje se njegovo blago povećanje što uz pretpostavku daljnje stabilizacije uvjeta na finansijskim tržištima te oporavka ekonomske aktivnosti u zemlji utječe na kretanje hrvatskog inozemnog duga izraženog u postotku bruto domaćeg proizvoda.

Što se tiče tržišta rada, u narednom se razdoblju očekuje kako će oporavak zaposlenosti biti u određenoj mjeri vremenski odmaknut od trenda gospodarskog rasta. To se posebice odnosi na 2011. godinu kad će fizički pokazatelji tržišta rada općenito stagnirati ili bilježiti blage pozitivne pomake da bi njihov izraženiji oporavak nastupio u narednim godinama. Spomenuta kretanja bruto domaćeg proizvoda, zaposlenosti i plaća rezultirati će umjerenim rastom prosječne produktivnosti rada te blagim rastom jediničnog troška rada.

U 2011. godini očekuje se ubrzanje inflacije na 2,1%, pod pretpostavkom blagog jačanja inflatornih pritisaka sa strane domaće potražnje, snažnog usporavanja godišnjeg rasta indeksa cijena primarnih sirovina na svjetskom tržištu u odnosu na 2010. godinu te izostanka značajnijih pritisaka na rast cijena sa strane domaće ponude. Ovdje svakako treba naglasiti postojanje određenih rizika za ostvarenje ove projekcije inflacije koji se prije svega odnose na

dinamiku gospodarske aktivnosti u svijetu i s tim povezano kretanje potražnje za osnovnim sirovinama, intenzitet oporavka domaće potražnje te administrativno regulirane cijene.

Navedene projekcije suočene su s određenim unutarnjim i vanjskim rizicima. Prije svega, domaći finansijski sustav, javne financije te tržište rada još su pod utjecajem nepovoljnih kretanja izazvanih gospodarskom krizom te hipotetski postoji mogućnost dužeg trajanja poremećaja što bi u tom slučaju za sobom povlačilo brojne utjecaje na realne ekonomski tijekove. Što se tiče vanjskih rizika, iako se čini kako je došlo do stabilizacije makroekonomskih uvjeta u međunarodnom okruženju, uzimajući u obzir potrebu daljnje konsolidacije finansijskog sektora, i dalje krhko povjerenje finansijskih tržišta te probleme s javnim financijama pojedinih zemalja, značajan stupanj neizvjesnosti je još uvjek prisutan. Daljnje ekonomski turbulencije u okruženju zasigurno bi se odrazile na Hrvatsku kroz smanjenje inozemne potražnje, povećanje cijene i smanjenje dostupnosti kapitala te jačanje potrošačkog pesimizma.

3 PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Plan prihoda državnog proračuna za 2011. godinu te projekcije za 2012. i 2013. godinu temelje se na makroekonomskim pretpostavkama i očekivanim prihodima proračuna za 2010. godinu, uzimajući u obzir procijenjene efekte pristupanja i punopravnog članstva Republike Hrvatske Europskoj uniji. Tako su ukupni prihodi državnog proračuna za 2011. godinu planirani u iznosu od 107,4 milijardi kuna, što predstavlja međugodišnje smanjenje od 0,8%.

Prema kraju srednjoročnog razdoblja prihodi proračuna bit će određeni postupnim oporavkom gospodarske aktivnosti, te su tako za 2012. godinu ukupni prihodi državnog proračuna projicirani u iznosu od 114,1 milijardu kuna, što na godišnjoj razini predstavlja rast od 6,2%. Projekcija prihoda za 2013. godinu iznosi 119,1 milijardu kuna, što u odnosu na 2012. godinu predstavlja porast od 4,3%.

Ukupni proračunski prihodi sastoje se od prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinansijske imovine.

Prihodi poslovanja

Prihodi poslovanja za 2011. godinu planirani su u ukupnom iznosu od 107,1 milijardi kuna, što je 0,9% manje u odnosu na plan 2010. godine. U strukturi prihoda poslovanja najveći dio čine porezni prihodi (57,0%), a slijede ih doprinosi (36,7%), prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada (3,2%), prihodi od imovine (1,3%), pomoći (1,2%), prihodi od kazni, upravnih mjera i drugi prihodi (0,5%) te prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija (0,1%). Projekcija prihoda poslovanja za 2012. godinu iznosi 113,8 milijardi kuna što čini međugodišnji rast od 6,3%, a za 2013. godinu 118,8 milijardi kuna, s međugodišnjim rastom od 4,3%.

Porezni prihodi su za razdoblje 2011. – 2013. projicirani prvenstveno na temelju projekcija makroekonomskih varijabli i očekivanih gospodarskih kretanja, a uzimajući u obzir učinke izmjena Zakona o porezu na dohodak koji će tijekom 2011. godine imati cjelogodišnji učinak na ove prihoda. Također, u promatranom trogodišnjem razdoblju, a u odnosu na 2009. i 2010. godinu, porezni prihodi su pod utjecajem ukidanja posebnog poreza na plaće, mirovine i

ostale primitke U skladu s tim, porezni prihodi za 2011. godinu planirani su u iznosu od 61,0 milijardi kuna, čime bilježe međugodišnje smanjenje od 1,6%. Projekcije za 2012. godinu iznose 63,9 milijardi kuna, dok za 2013. godinu iznose 66,7 milijardi kuna.

Porez na dohodak

Prihodi od poreza na dohodak za 2011. godinu projicirani su u iznosu od 1,0 milijarde kuna. Ovi prihodi projicirani su u skladu s očekivanjima o kretanju na tržištu rada, uzimajući u obzir i promjene Zakona o porezu na dohodak koje su stupile na snagu u srpnju 2010. godine, a tijekom 2011. godine imaju cjelogodišnji učinak na prikupljanje prihoda od poreza na dohodak.

Za 2012. godinu prihodi od poreza na dohodak projiciraju se na razini 1,1 milijarde kuna, a u 2013. godini u iznosu od 1,2 milijarde kuna.

Porez na dobit

Plan prihoda od poreza na dobit za 2011. godinu, kao i projekcije za 2012. i 2013. temeljeni su na kretanju ukupne gospodarske aktivnosti i očekivanog kretanja dobiti poduzeća. U 2011. godini planirani su u iznosu od 5,7 milijardi kuna.

Blagi oporavak gospodarske aktivnosti i ubrzanje njenog rasta prema kraju srednjoročnog razdoblja rezultirati će i rastom ovih prihoda koji se za 2012. projiciraju na razini 5,8 milijarde kuna odnosno 6,1 milijardi kuna za 2013. godinu.

Porez na imovinu

Prihodi od poreza na imovinu u 2011. godini planiraju se prikupiti u iznosu od 504,1 milijuna kuna, a planirani su na temelju očekivanih kretanja gospodarske aktivnosti i kretanja na tržištu nekretnina. Projekcija prihoda od poreza na imovinu za 2012. godinu iznosi 528,3 milijuna kuna, a za 2013. godinu 556,3 milijuna kuna.

Porez na dodanu vrijednost

Plan prihoda poreza na dodanu vrijednost za 2011. godinu, te projekcije za 2012. i 2013. godinu temeljeni su na očekivanom kretanju nominalne osobne potrošnje. U skladu s tim, u 2011. godini planira se ostvariti ukupno 39,3 milijarde kuna ovih prihoda. Projekcija za 2012. godinu iznosi 41,8 milijarde kuna, a za 2013. godinu 44,0 milijarde kuna.

Porez na promet

Prihodi od poreza na promet za 2011. godinu planirani su u iznosu od 128,0 milijuna kuna i u skladu s projekcijama kretanja gospodarske aktivnosti i osobne potrošnje. Projekcija ovog prihoda za 2012. godinu iznosi 134,5 milijuna kuna, a za 2013. godini 141,5 milijuna kuna.

Posebni porezi i trošarine

Plan prihoda od trošarina i posebnih poreza za 2011. godinu temelji se na očekivanom rastu gospodarstva, uzimajući u obzir cjelogodišnje učinke povećanja trošarine na bezolovne benzine i trošarine na duhanske proizvode od rujna 2010. godine. U skladu s tim, prihodi od trošarina u 2011. godini predviđeni su u iznosu od 11,5 milijardi kuna. Na kretanju makroekonomskih pokazatelja temelji se i projekcija prihoda od ovih poreza u 2012. i 2013. godini, pa je tako za 2012. godinu projicirano 11,7 milijardi kuna, dok su za 2013. godinu ovi prihodi projicirani u iznosu od 12,0 milijardi kuna.

Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije

Plan prihoda od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije u trogodišnjem razdoblju, u prosjeku se kreće na razini 1,7 milijardi kuna.

Porezi i naknade od igara na sreću i zabavnih igara

Prihodi od poreza i naknada od igara na sreću i zabavnih igara u 2011. godini planirani su u iznosu od 529,6 milijuna kuna. Projekcija kretanja ovog prihoda za 2012. godinu iznosi 530,5 milijuna kuna, a za 2013. godinu 538,4 milijuna kuna.

Ostali porezi na robu i usluge

Ostali porezi na robu i usluge za 2011. godinu planirani su u iznosu od 565,8 milijuna kuna. Projekcije za 2012. i 2013. godinu iznose 593,0 milijuna kuna, odnosno 624,4 milijuna kuna.

Doprinosi

Prihodi od doprinosa su svojim iznosom drugi po važnosti prihodi proračuna. Ovi prihodi planirani su na temelju predviđenih kretanja na tržištu rada. Temeljem navedenog, prihodi od doprinosa za 2011. godinu planirani su u iznosu od 39,3 milijarde kuna. Prema kraju srednjoročnog razdoblja oporavak gospodarske aktivnosti ostvarit će i povoljnije utjecaje na doprinose preko tržišta rada te su doprinosi za 2012. godinu projicirani u iznosu od 41,0 milijardi kuna, a za 2013. godinu u iznosu od 43,1 milijardi kuna.

Prihodi od pomoći

Projekcija prihoda od pomoći u najvećoj mjeri se temelji na očekivanim sredstvima pomoći Europske unije. Ostale pomoći odnose se na pomoći inozemnih vlada, pomoći unutar opće države i pomoći iz proračuna. Plan ukupnih prihoda od pomoći za 2011. godinu iznosi 1,3 milijarde kuna, dok projekcija za 2012. i 2013. godinu iznosi 3,7 milijardi kuna.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine odnose se na prihode od finansijske, nefinansijske imovine, te kamata na dane zajmove. Prihodi od finansijske imovine sastoje se od prihoda od kamata po vrijednosnim papirima, prihoda od kamata na oročena sredstva i depozite po viđenju, prihoda od zateznih kamata, dividendi i prihoda od dobiti trgovačkih društava i banaka u vlasništvu države, kao i ostalih prihoda od finansijske imovine. Prihodi od finansijske imovine za 2011. godinu planirani su u iznosu od 426,9 milijuna kuna, dok projekcije za 2012. i 2013. godinu iznose 47,7, odnosno 48,6 milijuna kuna. Prihodi od nefinansijske imovine sastoje se od prihoda od koncesija, zakupa i iznajmljivanja imovine te naknada za korištenje nefinansijske imovine, a projicirani su na temelju kretanja očekivane gospodarske aktivnosti u narednom razdoblju. Tako su za 2011. godinu prihodi od nefinansijske imovine planirani u iznosu od 881,8 milijuna kuna, dok su projekcije za 2012. godinu 917,3 milijuna kuna, a za 2013. godinu 963,6 milijuna kuna. Plan prihoda od kamata na dane zajmove za 2011. godinu iznosi 106,5 milijuna kuna, dok projekcija za 2012. godinu iznosi 111,6 milijuna kuna, a za 2013. godinu 117,5 milijuna kuna.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi i po posebnim propisima za razdoblje 2011. – 2013. godine projicirani su na temelju dosadašnjih kretanja ovih prihoda i očekivane gospodarske aktivnosti. Prihodi po osnovi administrativnih pristojbi u 2011. godini planirani su u iznosu od 837,3 milijuna kuna. Projekcija ovih prihoda za 2012. godini iznosi 808,1 milijuna kuna, a za 2013. godini 828,2 milijuna kuna.

Plan prihoda po posebnim propisima za 2011. godinu iznosi 2,6 milijarde kuna, dok je projekcija za 2012. i 2013. godinu 2,7 milijardi kuna.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Ovi prihodi projicirani su u skladu s očekivanjem proračunskih korisnika o prikupljanju istih. U skladu s navedenim ostali prihodi za 2011. godinu planirani su u iznosu od 83,7 milijuna kuna dok su u 2012. i 2013. godini ovi prihodi projicirani u iznosu od 74,0 milijuna kuna odnosno 75,7 milijuna kuna.

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostali prihodi

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostali prihodi planirani su prvenstveno na temelju dosadašnjih kretanja ovih prihoda. Tako plan prihoda od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda za 2011. godinu iznosi 535,7 milijuna kuna, dok projekcija za 2012. i 2013. godinu iznosi 546,4 milijuna kuna, odnosno 560,1 milijuna kuna.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine sastoje se od prihoda od prodaje zemljišta, građevnih objekata, postrojenja i opreme, prijevoznih sredstava, kao i prihoda od prodaje zaliha. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine za 2011. godinu planirani su u iznosu od 351,3 milijuna kuna, a najveći dio ovih prihoda odnosi se na prihode od prodaje građevinskih objekata. U 2012. godini ovi prihodi projicirani su u iznosu od 311,5 milijuna kuna, a u 2013. godini u iznosu od 323,6 milijuna kuna.

Tablica 1.: Prihodi državnog proračun za razdoblje 2010.-2013.

mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
6 PRIHODI POSLOVANJA	108.015,2	107.074,2	99,1	113.827,3	106,3	118.771,0	104,3
61 Prihodi od poreza	62.001,6	60.996,5	98,4	63.878,1	104,7	66.740,0	104,5
611 Porez i pritez na dohodak	1.200,8	1.056,7	88,0	1.104,3	104,5	1.159,5	105,0
612 Porez na dobit	6.314,8	5.685,2	90,0	5.840,0	102,7	6.115,5	104,7
613 Porezi na imovinu	491,3	504,1	102,6	528,3	104,8	556,3	105,3
614 Porezi na robu i usluge	50.458,0	52.068,8	103,2	54.723,8	105,1	57.227,0	104,6
6141 Porez na dodanu vrijednost	37.884,9	39.313,7	103,8	41.774,9	106,3	43.966,3	105,2
6142 Porez na promet	122,1	128,0	104,8	134,5	105,1	141,5	105,2
6143 Posebni porezi i trošarine	11.283,7	11.531,7	102,2	11.691,0	101,4	11.956,5	102,3
Poseban porez na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove	662,4	603,6	91,1	615,7	102,0	631,1	102,5
Trošarina na energente i električnu energiju	6.229,7	6.384,1	102,5	6.435,2	100,8	6.563,9	102,0
Trošarina na alkohol i alkoholna pića	193,1	206,0	106,7	210,1	102,0	215,4	102,5
Trošarina na pivo	660,6	674,0	102,0	687,5	102,0	704,6	102,5
Poseban porez na bezalkoholna pića	123,8	126,1	101,9	128,7	102,0	131,9	102,5
Trošarina na duhanske proizvode	3.237,2	3.352,5	103,6	3.419,5	102,0	3.505,0	102,5
Poseban porez na kavu	151,5	159,6	105,3	167,3	104,8	176,1	105,3
Poseban porez na luksuzne proizvode	25,4	25,9	101,8	27,1	104,8	28,5	105,3
6146 Ostali porezi na robu i usluge	557,8	565,8	101,4	592,9	104,8	624,4	105,3
Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću		49,8		49,9	100,2	50,6	101,5
6148 Naknade za priređivanje igara na sreću		479,8		480,6	100,2	487,8	101,5
6144 Porezi i naknade od igara na sreću i zabavu	609,4						
615 Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.658,2	1.681,7	101,4	1.681,7	100,0	1.681,7	100,0
616 Ostali prihodi od poreza	1.878,5	0,0	0,0	0,0	0,0		
62 Doprinosi	38.774,1	39.316,9	101,4	41.007,6	104,3	43.057,9	105,0
621 Doprinosi za zdravstveno osiguranje	17.835,1	18.099,8	101,5	18.882,4	104,3	19.835,6	105,0
622 Doprinosi za mirovinsko osiguranje	19.121,1	19.358,8	101,2	20.172,5	104,2	21.163,6	104,9
623 Doprinosi za zapojaljavanje	1.817,9	1.858,3	102,2	1.952,6	105,1	2.058,7	105,4
63 Pomoći	1.029,5	1.254,5	121,9	3.745,8	298,6	3.724,0	99,4
631 Pomoći od inozemnih vlada	30,0	37,3	124,7	15,6	41,8	0,8	5,1
Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela							
632 EU	934,7	1.152,3	123,3	3.665,3	318,1	3.658,3	99,8
633 Pomoći iz proračuna	63,1	60,0	95,1	60,0	100,0	59,9	99,9
634 Pomoći od ostalih subjekata unutar općeg proračuna	1,8	5,0	275,6	5,0	100,8	5,0	100,0
64 Prihodi od imovine	2.135,4	1.415,1	66,3	1.076,6	76,1	1.129,7	104,9
641 Prihodi od finansijske imovine	528,3	426,9	80,8	47,7	11,2	48,6	102,0
642 Prihodi od nefinansijske imovine	1.607,1	881,8	54,9	917,3	104,0	963,6	105,0
643 Prihodi od kamata za dane zajmove	0,0	106,5		111,6	104,8	117,5	105,3
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.462,5	3.471,7	100,3	3.498,8	100,8	3.483,6	99,6
651 Upravne i administrativne pristojbe	840,0	837,3	99,7	808,1	96,5	828,2	102,5
652 Prihodi po posebnim propisima	2.622,5	2.634,4	100,5	2.690,7	102,1	2.655,4	98,7
Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	612,1	83,7	13,7	74,0	88,4	75,7	102,3
661 Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	72,2	69,7	96,6	58,9	84,4	60,4	102,7
Kazne	524,5						
663 Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	15,3	14,0	91,4	15,1	108,0	15,3	100,8
68 Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0,0	535,7		546,4	102,0	560,1	102,5
681 Kazne i upravne mjere	0,0	535,7		546,4	102,0	560,1	102,5
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANSIJSKE IMOVINE	267,2	351,3	131,4	311,5	88,7	323,6	103,9
71 Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	24,1	32,4	134,3	27,0	83,3	29,0	107,4
72 Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	239,1	318,3	133,1	283,9	89,2	294,0	103,6
74 Prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine	4,0	0,6	14,3	0,6	100,0	0,6	100,0

4 RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Ukupni rashodi državnog proračuna za 2011. godinu iznose 122,3 milijarde kuna, za 2012. godinu 124,8 milijardi kuna i 2013. godinu iznose 125,5 milijardi kuna, a čine ih rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine.

Rashodi poslovanja u državnom proračunu za 2011. godinu iznose 120,2 milijarde kuna, za 2012. godinu iznose 122,7 milijardi kuna te za 2013. godinu 123,6 milijardi kuna. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 2011. godinu iznose 2,1 milijardu kuna, za 2012. godinu 2,0 milijarde kuna i za 2013. godinu 1,9 milijardi kuna.

Proračunska potrošnja u 2011. godini smanjuje se u odnosu na 2010. godinu što je u skladu sa Zaključkom koje je Hrvatski sabor donio uz Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2010. godinu i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2010. godinu.

Važno je imati na umu da je Republika Hrvatska u samoj završnici pregovora za članstvo u Europskoj uniji. Tijekom tog procesa radi se na izuzetno značajnim institucionalnim, administrativnim i zakonodavnim prilagodbama. Sve te promjene su vrijedne i dugoročno gledano s pozitivnim efektima, ali sad, u trenutku provedbe, imaju značajan fiskalni učinak. U proračunu 2011. godine izdvojene su stavke vezane uz proces pridruživanja koje iznose 1,9 milijardi kuna. Za taj iznos proračun se nije povećavao, već su se za toliko smanjivali rashodi za redovno poslovanje države.

Uz navedeno, u proračunu su napravljene dodatne uštede od 2,0 milijarde kuna za financiranje povećanja pojedinih kategorija rashoda u odnosu na 2010. te izvanrednih rashoda u 2011. godini.

Tablica 2.: Povećanje pojedinih kategorija rashoda u 2011. godini u odnosu na 2010. i izvanrednih rashoda u 2011. godini

u milijunima kuna

vrsta rashoda	povećanje u 2011. u odnosu na 2010.	izvanredni rashodi u 2011.	UKUPNO
1. finansijski rashodi (kamate)	1.097,1		
2. vojna oprema	260,5		
3. mirovine	163,2		
4. razvoj vodnog gospodarstva	70,1		
5. porodiljne naknade	54,0		
6. školarine za diplomske i dodiplomske studije	25,1		
7. popis stanovništva		146,1	
8. parlamentarni izbori i referendum za EU		177,0	
UKUPNO	1.670,0	323,1	1.993,1

Unatoč novim rashodima napravljene su potrebne uštede u proračunu kako ne bi došlo do rasta državne potrošnje te su ukupni rashodi za 2011. godinu smanjeni u odnosu na 2010. godinu.

Važno je istaknuti da se dodatnim uštedama nisu smanjivale mirovine, rodiljne naknade, dječji doplatak, socijalne naknade te plaće u javnim i državnim službama.

Tablica 3.: Rashodi državnog proračuna u razdoblju 2010.-2013.

	mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
	UKUPNO	122.340,2	122.311,3	100,0	124.751,6	102,0	125.520,8	100,6
3	Rashodi poslovanja	120.292,5	120.235,9	100,0	122.707,1	102,1	123.627,8	100,8
31	Rashodi za zaposlene	22.558,6	22.575,8	100,1	22.393,8	99,2	22.368,6	99,9
32	Materijalni rashodi	8.651,8	9.136,6	105,6	8.640,8	94,6	8.249,9	95,5
34	Financijski rashodi	6.303,1	7.400,2	117,4	7.648,1	103,4	8.009,8	104,7
35	Subvencije	6.452,2	6.273,6	97,2	6.167,4	98,3	6.052,5	98,1
	Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	5.315,8	5.071,5	95,4	8.530,2	168,2	9.085,3	106,5
36	Naknade grad.i kućan.na tem.osig.i dr. naknade	65.267,5	64.551,6	98,9	64.359,4	99,7	64.945,4	100,9
38	Ostali rashodi	5.743,4	5.226,6	91,0	4.967,4	95,0	4.916,2	99,0
4	Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	2.047,7	2.075,4	101,4	2.044,4	98,5	1.893,0	92,6

Izvor: Ministarstvo finacija

Rashodi poslovanja

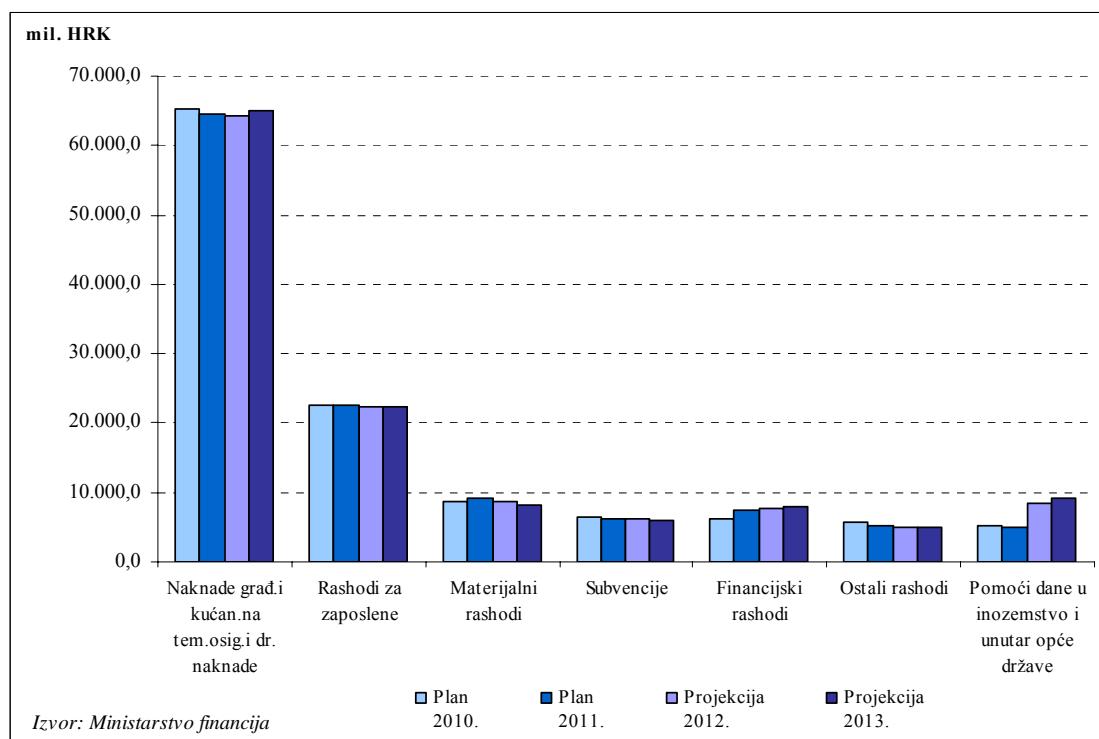
Rashodi poslovanja u 2011. godini iznose 120,2 milijarde kuna što predstavlja smanjenje od 56,6 milijuna kuna u odnosu na 2010. godinu.

Od ukupnih rashoda poslovanja najveći dio odnosi se na:

- naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade (najvećim dijelom mirovine, zdravstvo i socijalne naknade) u iznosu od 64,6 milijardi kuna što je za 716 milijuna kuna manje u odnosu na prethodnu godinu,
- na rashode za zaposlene od 22,6 milijardi kuna.

Rashodi poslovanja u 2012. godini iznose 122,7 milijardi kuna, a u 2013. godini 123,6 milijardi kuna što je za 0,8% odnosno 920,7 milijuna kuna više od 2012 godine.

Grafikon 8.: Rashodi poslovanja državnog proračuna u razdoblju 2010.-2013.

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene u 2011. godini planirani su u iznosu od 22,6 milijarde kuna što predstavlja rast od 0,1% odnosno 17,2 milijuna kuna u odnosu na plan 2010. godine. Navedeno je rezultat početka provedbe aktivnosti smanjenja broja zaposlenih u tijelima državne uprave Programa gospodarskog oporavka istodobno uzevši u obzir da su u državnom proračunu na ovim pozicijama osigurana i sredstva za 0,5% rasta plaća za minuli rad, 2,2% rasta plaća u obrazovanju i znanosti na temelju Sporazuma o dodacima na plaću u obrazovanju i znanosti iz 2006. godine i dodatnog jačanja administrativnog kapaciteta u procesu priprema Republike Hrvatske za članstvo u EU.

U 2012. godini predviđeno je smanjenje rashoda za zaposlene u odnosu na 2011. godinu od 0,8% odnosno za 182,1 milijuna kuna te ovi rashodi iznose 22,4 milijardi kuna. U 2013. godini rashodi za zaposlene nastavljaju se smanjivati te su u odnosu na 2012. godinu padaju za 0,1% odnosno 22,4 milijun kuna.

Materijalni rashodi

Uključuju naknade troškova zaposlenima, rashode za tekuće i investicijsko održavanje, uredski materijal, energiju, usluge i dr.

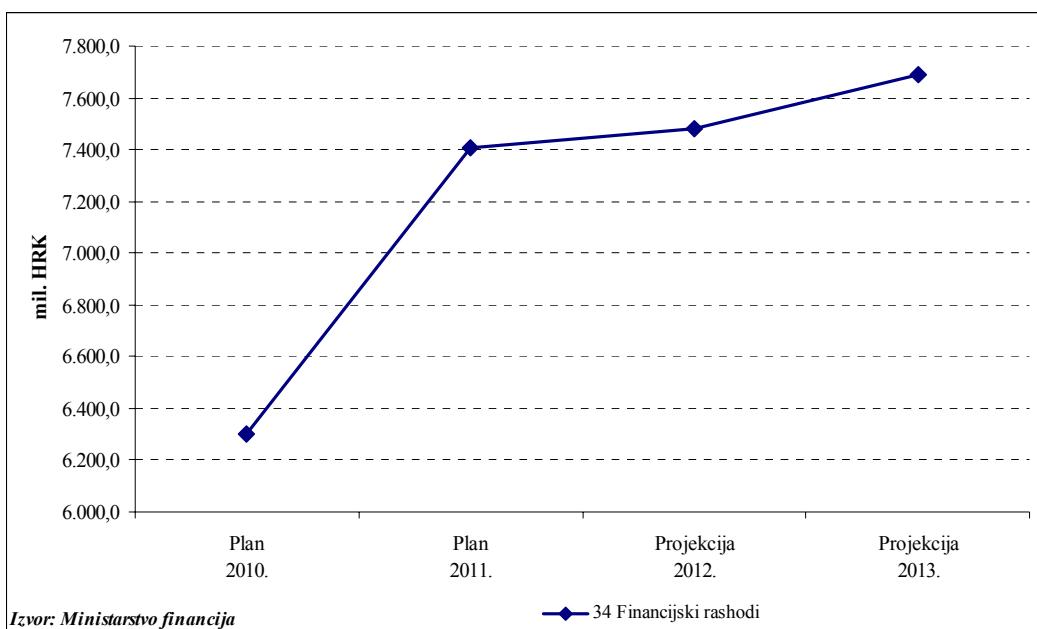
Ukupni materijalni rashodi u 2011. godini iznose 9,1 milijardu kuna. Ovi rashodi u 2011. godini bez izvanrednih rashoda za popis stanovništva, parlamentarne izbore, referendum za EU i vojnu opremu smanjuju se u odnosu na 2010. godinu.

U 2012. godini materijalni rashodi iznose 8,6 milijardi kuna što predstavlja značajno smanjenje od 5,4% ili 495,8 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu. U 2013. godini materijalni rashodi planirani su na razini od 8,2 milijarde kuna.

Financijski rashodi

Financijski rashodi u 2011. godini povećavaju se za 1,1 milijardu kuna u odnosu na 2010. godinu te iznose 7,4 milijardi kuna. U 2012. godini očekuje se rast financijskih rashoda od 3,4% u odnosu na 2011. godinu. Povećanje financijskih rashoda planirano je i u 2013. godini od 4,7% u odnosu na 2012. godinu.

Grafikon 9.: Kretanje financijskih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2010.-2013.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2011. godini planiraju se u iznosu od 6,3 milijarde kuna što je za 2,7% odnosno 178,7 milijuna kuna manje u odnosu na 2010. godinu. Ovo smanjenje u najvećem dijelu odnosi se na smanjenje subvencija u željezničkom i zračnom prometu. U 2012. godini rashodi za subvencije smanjuju se za 106,2 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu te iznose 6,2 milijarde kuna, a u 2013. godini planirane su na razini od 6,1 milijardi kuna.

Pomoći

Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države u 2011. godini smanjuju se za 244,4 milijuna kuna u odnosu na 2010. godinu te iznose 5,1 milijardu kuna.

U 2012. godini navedeni rashodi rastu za 68,2% (u apsolutnom iznosu 3,5 milijardi kuna) dosegnuvši razinu od 8,5 milijardi. Razlog ovom povećanju su po prvi puta planirana sredstva doprinosa Republike Hrvatske proračunu EU od 3,6 milijardi kuna. U 2013. godini pomoći iznose 9,1 milijardu kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Najveću stavku u rashodima poslovanja čine naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 64,6 milijardi kuna u 2011. godini, 64,4 milijarde kuna u 2012. godini i 64,9 milijardi kuna u 2013. godini. Većinu navedenih rashoda čine mirovine koje su u 2011. godini predviđene u iznosu od 35,1 milijardu kuna, u 2012. godini 35,3 milijarde kuna i u 2013. godini 36,0 milijardi kuna.

U odnosu na 2010. godinu mirovine u 2011. godini rastu za 163,2 milijuna kuna uslijed očekivanih kretanja broja umirovljenika.

Izuzev mirovina, prethodno spomenuta skupina rashoda obuhvaća i naknade utvrđene propisima o zdravstvenom i socijalnom osiguranju te ostale vrste naknada koje građani i kućanstva dobivaju iz proračuna neovisno o sustavima osiguranja. Rashodi za naknade građanima i kućanstvima smanjuju se u odnosu na 2010. godinu za 716,0 milijuna kuna, a to smanjenje najvećim dijelom rezultat je smanjenja na pozicijama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje od 480,7 milijuna kuna.

Tablica 4.: Naknade građanima i kućanstvima u razdoblju 2010.-2013.

mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
Dječji doplatak	1.769,9	1.638,4	92,6	1.642,2	100,2	1.629,1	99,2
Rodiljne naknade	2.226,5	2.280,0	102,4	2.280,0	100,0	2.280,0	100,0
Mirovine, od čega	34.971,6	35.134,8	100,5	35.331,5	100,6	36.001,9	101,9
- mirovine branitelja	5.050,0	4.860,0	96,2	4.890,0	100,6	5.000,0	102,2
Branitelji - trajna prava	779,3	780,0	100,1	772,0	99,0	772,0	100,0
Aktivna politika zapošljavanja	125,8	116,4	92,5	131,3	112,9	159,2	121,2
Naknade HZZO-a	20.723,0	20.242,2	97,7	20.195,7	99,8	19.969,8	98,9

Izvor: Ministarstvo financija

Ostali rashodi poslovanja

Ostali rashodi poslovanja u 2011. godini smanjuju se za 516,7 milijuna kuna u odnosu na 2010. godinu te iznose 5,2 milijarde kuna. U 2012. i 2013. godini ovi rashodi nastavljaju se smanjivati do razine od 5,0 milijardi kuna u 2012. i 4,9 milijarde u 2013. godini.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

U 2011. godini rashodi za nabavu nefinancijske imovine rastu za 27,8 milijuna kuna u odnosu na 2010. godinu odnosno za 1,4% te iznose 2,1 milijardu kuna. U 2012. godini planirano je smanjenje ovih rashoda za 31,0 milijun kuna ili 1,4% u odnosu na 2011. godinu, a u 2013. za dalnjih 151,5 milijuna kuna ili 7,4%.

Tablica 5.: Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u razdoblju 2010.-2013.

mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
Kapitalna ulaganja u znanosti i školstvu	338,8	233,4	68,9	245,0	105,0	267,3	109,1
Kapitalna ulaganja u zdravstvu i socijalnoj skrbi	322,1	392,1	121,7	428,4	109,3	397,4	92,7
Kapitalna ulaganja u pravosudu	90,9	124,0	136,3	128,2	103,4	141,3	110,2
Izgradnja i opremanje graničnih prijelaza	163,2	218,1	133,7	160,6	73,6	37,0	23,0
Protupožarna zaštita	95,8	2,5	2,6	2,4	94,0	2,4	100,0
Stambeno zbrinjavanje branitelja	29,3	45,9	156,4	16,0	34,8	8,1	50,4
Ostala kapitalna ulaganja	1.007,5	1.059,4	105,2	1.063,9	100,4	1.039,7	97,7
UKUPNO	2.047,7	2.075,4	101,4	2.044,4	98,5	1.893,0	92,6

Izvor: Ministarstvo financija

4.2. Obrazloženje rashoda po programima

Proračun kao glavni instrument Vlade Republike Hrvatske u upravljanju fiskalnom politikom osmišljava se dugoročno i strateški. Sastavljeni su strateški planovi ministarstava i ostalih tijela državne uprave te je temeljem njih izrađena Strategija Vladinih programa za razdoblje 2011.–2013.

Tri su ključna strateška cilja usmjerena na cijelokupni društveni i gospodarski razvoj:

1. gospodarski oporavak i razvoj,
2. borba protiv korupcije i organiziranog kriminala i
3. završetak pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Upravo s ciljem stvaranja čvrstih temelja za gospodarski oporavak izrađen je Program gospodarskog oporavka. Program predlaže kako vratiti gospodarstvo na putanju održivog rasta, sveobuhvatnim i konzistentnim programom mjera i aktivnosti čiji će rezultati biti vidljivi kako u kratkom, tako u srednjem odnosno u dugom roku.

Temeljni cilj Programa je gospodarski oporavak te stvaranje konkurentnog gospodarstva za ostvarenje visokog standarda i kvalitete življenja, koji počiva na načelima stabilnosti, održivosti i socijalne pravednosti. Okosnicu Programa čini stvaranje kvalitetnijeg poduzetničkog okružja kroz provedbu nužnih reformi u javnom sektoru. Niz mjera obuhvaćenih programom počiva na činjenici da država svojim aktivnostima može samo pospješiti gospodarski rast stvarajući poticajno poduzetničko okruženje, no ona ne može zamijeniti privatnu inicijativu i odgovornost. U tom smislu važno je naglasiti kako su za uspješnu transformaciju gospodarstva nužne značajne promjene ponašanja svih subjekata – države i javnog sektora, privatnih poduzeća i stanovništva.

U provedbi Programa Vlada inzistira na brzini i efikasnosti kako bi adekvatno, ali i pravovremeno postigla zacrtane ciljeve. U tom kontekstu, kontinuirano se prati provedbu Programa, a krajem svakog mjeseca Vlada prihvaća Izvješće o provedbi koje je dostupno svima na web stranicama.

Puni efekt nekih od mjera nije moguće vidjeti odmah u kratkom roku, ali upravo je i takve mjere nužno provesti kako bi se ostvarili ukupni pozitivni rezultati. U isto vrijeme, neke su mjere već sad polučile određene rezultate i svakako doprinose ukupnom gospodarskom oporavku.

Fiskalna politika koja će se provoditi državnim proračunom za razdoblje 2011. – 2013. materijalizira ciljeve i mjere proizašle iz Strategije Vladinih programa u čijim temeljima je Program gospodarskog oporavka, kako bi se osigurala dugoročna stabilnost i oporavak te postavila osnova gospodarskog rasta. U tom kontekstu, proračun je kroz alokacije sredstava po pojedinim programima i uvođenjem novih programa usmjeren postizanju ciljeva definiranih u Strategiji Vladinih programa:

Makroekonomska i gospodarska stabilnost

Makroekonomska i gospodarska stabilnost ostvarit će se učinkovitim upravljanjem javnim financijama kroz daljnje unaprjeđenje proračunskih procesa, jačanje sustava unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru te razvojem makroekonomske statistike. Pravedno i učinkovito prikupljanje fiskalnih prihoda također će pridonijeti stabilnosti javnih financija, a

prvenstveno će biti usmjereni na poboljšanje kvalitete pružanja usluga poreznim obveznicima i pojednostavljenje poreznih i carinskih postupaka. U kontekstu pristupanja Europskoj uniji, od iznimne će važnosti biti jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije te je cilj u predstojećem razdoblju u što većoj mjeri iskoristiti dodijeljena sredstva što će se ostvariti uspostavljanjem i dobivanjem dozvole za rad svih institucija predviđenih u provedbi IPA i budućih fondova Europske unije, kvalitetnom pripremom projekata u iznosu iznad dodijeljenih alokacija, učinkovitom implementacijom projekata i kvalitetnim financijskim upravljanjem, kvalitetnom pripremom programskih dokumenata za korištenje budućih sredstava Europske unije, kao i sustavnom i koordiniranom edukacijom o korištenju sredstava Europske unije tijela uključenih u sustav upravljanja i ostalih potencijalnih korisnika sredstava.

Optimalno ozračje za razvoj konkurentnog gospodarstva

Ekonomска politika u srednjoročnom razdoblju bit će usmjerena i na osiguravanje optimalnog ozračja za razvoj konkurentnog hrvatskog gospodarstva. Stoga će se poduzeti mjere za jačanje konkurenčne sposobnosti gospodarskih subjekata koje uključuju restrukturiranje i razvoj pojedinih grana industrije, podršku razvoju malog gospodarstva, poticanje razvoja gospodarstva na otocima i u priobalju i provođenje inspekcijskih nadzora gospodarskih inspektora u području djelatnosti ugostiteljstva, turizma i trgovine. Od velike važnosti za konkurentnost hrvatskog gospodarstva je i razvijenije, konkurentnije i fleksibilnije tržište rada čije će se funkcioniranje omogućiti kroz provođenje aktivnih mjera politike tržišta rada, razvoj institucija tržišta rada, otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu te kroz otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti koje su u vezi s radom stranaca i prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Uređeno gospodarstvo bazirano je sa jedne strane na konkurentnosti poduzetnika, a sa druge strane u velikoj mjeri ovisi i o visokom stupnju povjerenja i zadovoljstvu potrošača. Sukladno tome, poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača ostvariti će se uspostavom kvalitetnog sustava zaštite potrošača, provođenjem inspekcijskih nadzora gospodarskih inspektora u području zaštite gospodarskih interesa potrošača, provođenjem postupaka uzorkovanja prehrambenih i neprehrambenih proizvoda i informiranjem javnosti o opasnim i nesukladnim proizvodima putem Internet stranica. Također, važan preduvjet za održiv i konkurentan gospodarski rast je učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa putem jačanja konkurenčnosti i održivosti energetskog sustava, primjerice, poticanjem izgradnje konkurentnih temeljnih energetskih objekata uklopljenih u regionalnu infrastrukturu i stvaranje preduvjeta za njihovu realizaciju, što je ujedno i temeljna zadaća u nastupajućem razdoblju. Nadalje, radit će se na uspostavi registra istražnih prostora i eksploatacijskih polja svih mineralnih sirovina, saniranju i privođenju konačnoj namjeni neaktivnih i napuštenih (nesaniranih) eksploatacijskih polja, stvaranju, obnavljanju i korištenju robnih zaliha, sprječavanju nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina te održavanju sigurnosti i kvalitete opskrbe i korištenja električne energije te postrojenja i opreme pod tlakom.

Tablica 6.: Optimalno ozračje za razvoj konkurentnog gospodarstva

mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
Jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva	537,9	472,0	87,8	497,1	105,3	512,3	103,1
Poticanje industrijskog razvoja i restrukturiranja	183,6	258,6	140,9	295,0	114,1	313,4	106,2
Poticanje izvoza i ulaganja	37,1	38,7	104,3	39,3	101,4	39,8	101,3
Reforma energetskog sektora	30,3	25,4	83,8	23,4	92,1	22,1	94,5
Razvoj i zaštita tržišta i poslovanja	246,8	242,6	98,3	237,7	98,0	238,1	100,2
Aktivna politika tržišta rada	547,7	548,3	100,1	574,0	104,7	873,0	152,1
UKUPNO	1.583,4	1.585,7	100,1	1.666,4	105,1	1.998,8	119,9

Izvor: Ministarstvo financija

Jačanje pravne države i vladavine prava

Jačanje pravne države i vladavine prava predstavlja jačanje i razvoj onih ustavnih i zakonskih kategorija, koje čine pravnu osnovu bitnu za razvoj demokracije. Doprinos tome ogleda se u reformi pravosuđa koja je usmjerena na jačanje preduvjeta za neovisnost, nepristranost i profesionalizam u pravosuđu, ubrzavanje sudske postupaka i racionalizaciju mreže pravosudnih tijela, jačanje zaštite ljudskih prava i sloboda, kao i na unaprjeđenje zatvorskog sustava. Od velike važnosti za jačanje pravne države je i suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala koje će se postići kroz jačanje pravnog i institucionalnog okvira, suradnju tijela uključenih u borbu protiv korupcije te putem jačanja aktivnosti u području sprječavanja korupcije i podizanja svijesti o štetnosti korupcije. Modernizacija javne uprave, njezina puna profesionalizacija te pružanje brzih i pouzdanih javnih usluga sastavni je dio dobrog poduzetničkog okruženja i pretpostavka osiguranja boljeg standarda svih građana. U tom smislu provoditi će se mjere usmjerene na racionalizaciju sustava državne uprave i reformu sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave te na razvoj učinkovitog sustava upravljanja i razvoja ljudskih potencijala u državnoj službi.

Tablica 7.: Jačanje pravne države i vladavine prava

mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
Razvoj i jačanje pravosuđa	124,7	160,4	128,7	135,9	84,716	110,8	81,52
Upravljanje zatvorskim i probacijskim sustavom	512,0	533,2	104,15	524,0	98,27	522,7	99,758
Ulaganje u informatizaciju i prostorni smještaj pravosudnih tijela	170,2	211,6	124,31	203,0	95,942	215,3	106,06
Zaštita ljudskih prava i sloboda	139,6	127,6	91,424	141,4	110,8	211,5	149,63
Unapređenje kvalitete rada javnih službi i uprave	30,4	28,7	94,496	36,7	127,75	33,1	90,141
UKUPNO	976,8	1.061,5	108,68	1.041,0	98,1	1.093,4	105,0

Izvor: Ministarstvo financija

Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture

Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture kroz održivu kvalitetu obrazovnog sustava i razvoj športa ostvarit će se putem uspostave ekonomične i učinkovite mreže odgojnih i obrazovnih ustanova, uspostave sustava osiguranja kvalitete na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja te razvijanjem sustava športa i športskih djelatnosti. Razvoj mreže visokih učilišta, poticanje okrugnjavanja znanstvenog potencijala na javnim institutima i sveučilištima doprinijet će razvoju znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja. Poticanjem i praćenjem razvoja informacijskog društva, razvojem elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga, uspostavljanjem elektroničke uprave putem jače koordinacije tijela

državne uprave, optimiranjem i razvojem računalne i komunikacijske infrastrukture u državnoj upravi, usklađivanjem nacionalne politike razvoja informacijskog društva i korištenjem zajedničkih interoperabilnih rješenja na razini Europske unije, osiguranjem dostupnosti javnoj službenoj dokumentaciji i informacijama Republike Hrvatske svim korisnicima, pod jednakim uvjetima i nepristrano, pridonijet će stvaranju informacijskog društva.

Tablica 8.: Poticanje znanja i izvrsnosti

mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
Razvoj odgojno-obrazovnog sustava	309,7	336,0	108,5	404,4	120,4	369,3	91,3
Predškolski odgoj	24,3	19,5	80,2	19,5	100,3	19,1	98,0
Osnovnoškolsko obrazovanje	4.713,7	4.706,6	99,8	4.677,3	99,4	4.641,4	99,2
Srednjoškolsko obrazovanje	2.518,6	2.475,9	98,3	2.456,3	99,2	2.437,4	99,2
Visoko obrazovanje	2.672,5	2.682,5	100,4	2.667,5	99,4	2.643,7	99,1
Znanstveno istraživačka djelatnost i razvoj informacijskog društva	1.211,8	1.204,6	99,4	1.201,5	99,7	1.213,2	101,0
Razvoj športa	134,9	116,8	86,6	116,5	99,7	116,4	99,9
UKUPNO	11.585,4	11.541,8	99,6	11.543,1	100,0	11.440,6	99,1

Izvor: Ministarstvo financija

Nadalje, razvijanje kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva dovest će do razvitka i unaprjeđenja kulturnog života u Republici Hrvatskoj kroz potporu razvoju umjetničke djelatnosti, unaprjeđenje programa poduzetništva u kulturi, razvoj kulturne infrastrukture i participacije u kulturnom životu, jačanje prisutnosti hrvatske umjetnosti i kulture u svijetu, poticanje razvoja nacionalnih, javnih, privatnih i regionalnih kazališta te umjetničkih organizacija i ansambala, potporu kulturno-umjetničkom amaterizmu te očuvanju tradicijske kulture, potporu proizvodnji i distribuciji knjiga, časopisa i elektroničkih publikacija, potporu razvoju knjižničnih usluga i zadovoljavanju potreba korisnika te kroz potporu programima likovne umjetnosti. Također, revizijom i objavom cjelovitog Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, istraživanjem, dokumentiranjem i inventarizacijom kulturnih dobara, dostupnošću kulturne baštine u digitalnom okruženju, razvojem cjelovitih programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara, sustavnim praćenjem stanja kulturnih dobara, povećanjem razine inventiranosti, obrade i prezentacije muzejske građe, razvojem muzejske infrastrukture, poboljšanjem uvjeta i povećanjem kapaciteta za pohranu gradiva u arhivima, uvođenjem sustava za preuzimanje i dugoročno očuvanje arhivskog gradiva u digitalnom obliku, jačanjem kapaciteta za zaštitu, obradu i opis arhivskog gradiva, dostupnošću arhivskog gradiva u digitalnom okruženju te unaprjeđenjem praćenja trošenja sredstava za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina osigurat će se zaštita i očuvanje kulturne baštine Republike Hrvatske.

Tablica 9.: Poticanje kulture

mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
Razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva	625,6	567,3	90,7	557,9	98,3	579,3	103,8
Zaštita kulturnih dobara	242,7	232,7	95,9	225,8	97,0	189,4	83,9
UKUPNO	868,3	800,1	92,1	783,7	98,0	768,6	98,1

Izvor: Ministarstvo financija

Ravnomjeran regionalni razvoj

Uslijed sve većeg produbljivanja društveno-gospodarskih razlika i razvojnih mogućnosti u različitim dijelovima zemlje te među različitim društvenim skupinama, Vlada Republike Hrvatske nastavit će s poduzimanjem mjera kako bi osigurala ravnomjeran regionalni razvoj

Hrvatske. To prije svega podrazumijeva poticanje razvoja županija i statističkih regija kroz identifikaciju, odabir i praćenje provedbe prioritetnih projekata u segmentu komunalne i socijalne infrastrukture, dodjelu bespovratnih sredstava za poslovnu infrastrukturu, podršku radu Partnerskih vijeća statističkih regija te kroz vođenje i održavanje Središnje elektroničke baze regionalnih razvojnih projekata. Nadalje, poticat će se održiv razvoj slabije razvijenih regija putem obnove ratom stradalih područja, stambenog zbrinjavanja na područjima posebne državne skrbi, ulaganja u izgradnju komunalne i društvene infrastrukture na otocima i u priobalju, stvaranja boljih životnih uvjeta stanovništva otoka i priobalja te putem sufinanciranja izgradnje i sanacije cestovne infrastrukture. Razvojem pograničnih područja stvorit će se podloga za razvoj koordinirane, sustavne i strateški usmjerene suradnje na lokalnoj, regionalnoj i središnjoj državnoj razini, što će se ostvariti kroz jačanje prekogranične suradnje u pograničnim područjima i uključivanje hrvatskih partnera u programe transnacionalne suradnje. Gospodarenje šumama u Republici Hrvatskoj podrazumijeva održivo i skladno korištenje funkcija šuma i trajno poboljšavanje njihova stanja. U skladu s tim provodit će se mjere usmjerene na razvoj drvne industrije, na odobravanje i provedbu šumskogospodarskih planova, zaštitu šuma i očuvanje šumskih genetskih resursa te na razvoj gospodarenja lovištima i divljači. Održivi razvoj vodnog gospodarstva osigurat će se razvojem i upravljanjem vodoopskrbnim sustavom, zaštitom voda i mora i ulaganjem u razvoj sustava navodnjavanja. Razvoj prometnog sustava predstavlja preduvjet uravnoteženom regionalnom razvoju Hrvatske, te će se u tom smislu nastaviti s ulaganjem u razvoj prometne infrastrukture, donijet će se mjere koje doprinose visokoj kvaliteti i razvoju tržišta prometnih usluga te će se raditi na povećanju razine sigurnosti u prometu.

Tablica 10.: Ravnomjeran regionalni razvoj

mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
Poticanje regionalnog razvoja	2.816,2	2.662,3	94,5	2.566,5	96,4	2.504,1	97,6
Razvoj vodnoga gospodarstva	372,4	442,5	118,8	302,6	68,4	600,3	198,4
Razvoj prometnog sustava	6.101,7	5.954,8	97,6	5.943,5	99,8	5.789,2	97,4
Razvoj elektroničkih komunikacija i tržišta poštanskih usluga	2,9	5,1	177,4	5,2	102,1	5,8	111,2
Zbrinjavanje prognanika, povratnika i izbjeglica	704,6	661,0	93,8	580,8	87,9	521,1	89,7
Gospodarenje šumskim resursima	61,3	11,9	19,5	9,1	76,3	10,9	119,2
UKUPNO	10.059,0	9.737,7	96,8	9.407,8	96,6	9.431,4	100,3

Izvor: Ministarstvo financija

Jačanje socijalne pravednosti

Jačanje socijalne pravednosti također je jedan od ključnih ciljeva Vlade Republike Hrvatske. Briga za osobe kojima je neophodna pomoć drugih važan je dio socijalne odgovornosti društva. Stoga će se nastaviti poduzimati mjere usmjerene na poboljšanje kvalitete života osjetljivih skupina putem širenja usluga pomoći u kući i dnevnom boravku na nove lokalne zajednice, poticanja lokalnog zapošljavanja u socijalnim uslugama, razvijanja različitih usluga u zajednici potrebnih osobama s invaliditetom, uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada, redefiniranja sustava novčanih pomoći, širenja mreže usluga socijalne skrbi, suradnje s civilnim društvom, pripreme i provedbe prepristupnih i pristupnih aktivnosti na području socijalnog uključivanja, skrbi za stradalnike rata te putem razvoja institucionalnog okvira za volonterstvo i sustava mjerjenja volonterskog doprinosa. Također, od iznimne važnosti je i socijalno osnaživanje obitelji, djece i mladih što se planira ostvariti provođenjem mjera usmjerenih osnaživanju obitelji, razvojem mreže izvaninstitucionalnih oblika usluga u zajednici, pružanjem usluga u zajednici u suradnji s organizacijama civilnog društva, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i obiteljskim centrima usmjerenih

djeci, razvojem izvaninstitucionalnih oblika skrbi za žrtve nasilja u obitelji, unaprjeđenjem organizacije poslova u ustanovama socijalne skrbi, osnaživanjem informatičkog i upravljačkog sustava socijalne skrbi, kao i poboljšanjem infrastrukture ustanova socijalne skrbi. Zaštita digniteta hrvatskih branitelja u društvu ostaje jedan od prioriteta Vlade Republike Hrvatske koji obuhvaća sveobuhvatnu skrb o razvojačenim braniteljima i članovima njihovih obitelji, hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, mirnodopskim vojnim invalidima, stradalim pirotehničarima i članovima njihovih obitelji, obiteljima poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja. Također, poticat će se razvijanje održivog sustava mirovinskog osiguranja u uvjetima starenja stanovništva kojem je osnovni cilj povećanje udjela korisnika mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje u ukupnom broju korisnika mirovina i smanjenje udjela mirovinskih troškova za sustav generacijske solidarnosti u bruto domaćem proizvodu. Daljnji razvoj mirovinskog sustava podrazumijeva postizanje dugoročne socijalne i finansijske održivosti sustava, što će u sljedećem trogodišnjem razdoblju zahtijevati kako izmjene u sustavu generacijske solidarnosti, tako i izmjene u sustavu temeljenom na individualnoj kapitaliziranoj štednji.

Tablica 11.: Jačanje socijalne pravednosti

mil. HRK	Plan 2010.	Prijedlog 2011.	Indeks 11./10.	Prijedlog 2012.	Indeks 12./11.	Prijedlog 2013.	Indeks 13./12.
Mirovine i mirovinski sustav	35.091,6	35.221,8	100,4	35.411,5	100,5	36.081,9	101,9
Skrb za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata	926,6	929,0	100,3	903,6	97,3	893,9	98,9
Doplatak za djecu i porodilja naknada	3.996,6	3.918,6	98,0	3.922,4	100,1	3.909,3	99,7
Socijalna skrb	3.190,3	3.106,6	97,4	3.083,0	99,2	3.048,5	98,9
Briga za osjetljive skupine stanovništva	156,5	167,6	107,1	169,5	101,1	171,1	100,9
Naknade za nezaposlene	1.653,3	1.525,1	92,2	1.385,1	90,8	1.527,4	110,3
Potpore kućanstvima	416,5	424,0	101,8	220,0	51,9	228,0	103,6
UKUPNO	45.431,4	45.292,6	99,7	45.095,2	99,6	45.860,0	101,7

Izvor: Ministarstvo financija

Pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija

Jedan od glavnih ciljeva ekonomске politike zasigurno je i pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija. Dugoročnost pozitivnih učinaka u turizmu osigurat će se kroz održivo korištenje prirodnih i kulturno-povijesnih potencijala, aktivno sudjelovanje u njihovom očuvanju i razvoju, stvaranje okruženja privlačnog za investitore, te djelotvornom promocijom. Razvoj turističkog sektora podrazumijeva poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu, ulaganje u razvoj kadrova u turizmu, stvaranje uvjeta za kvalitetan i siguran boravak turista i poticanje razvoja turizma u turistički nedovoljno razvijenim područjima. Učinkovita promocija turističkog proizvoda i usluga ostvarit će se putem unaprjeđenja kvalitete djelovanja Hrvatske turističke zajednice i sustava turističkih zajednica, kao i promocijom hrvatskih turističkih odredišta.

Tablica 12.: Pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija

mil.HRK	Plan 2010.	Prijedlog 2011.	Indeks 11./10.	Prijedlog 2012.	Indeks 12./11.	Prijedlog 2013.	Indeks 13./12.
Razvoj turizma	75,7	80,2	105,9	74,2	92,4	72,9	98,3
Promocija Republike Hrvatske	125,6	132,3	105,3	105,2	79,5	105,2	100,0
UKUPNO	201,3	212,5	105,5	179,3	84,4	178,0	99,3

Izvor: Ministarstvo financija

Konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor

Stvaranje produktivnog i konkurentnog poljoprivredno-prehrambenog i ribarskog sektora zahtjeva dosljednu provedbu sveobuhvatnih mjera na čitavom nizu područja. Stoga je jedna od ključnih mjera nastavak prilagodbe sustava potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu sustavu Europske unije kroz reformu sustava poljoprivredne potpore, davanje potpora za održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta i strukturnih potpora poljoprivrednim gospodarstvima, sektoru prerade i akvakulture, te kroz prilagodbu ribolovnog kapaciteta stanju resursa. Također, radit će se na poboljšanju tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno-prehrambenih i ribarskih proizvoda putem okupnjavanja posjeda i uređenja poljoprivrednog zemljišta, uspostave mehanizama uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, usmjeravanja trženja ribarskih proizvoda kroz veletržnice ribom i poticanja udruživanja u ribarskom sektoru. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača, kao daljnja mjera obuhvaća unaprjeđenje sustava sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje, uspostavu sustava certifikacijskih tijela, unaprjeđenje provođenja službenih kontrola, mjera zdravstvene zaštite životinja i dobrobiti životinja, sustava obvezatnog označavanja i registracije životinja te uspostavu učinkovite kontrole prometa životinja, unaprjeđenje središnjeg veterinarskog informacijskog sustava i zdravstvene zaštite bilja. Ruralni razvoj zauzet će sve značajnije mjesto u oblikovanju poljoprivredne politike Hrvatske s ciljem poboljšanja kvalitete života u onim ruralnim područjima gdje su ti uvjeti znatno niži od prosjeka, smanjenja razlika u gospodarskom razvitku i životnim uvjetima u odnosu na ostala područja, kreiranja snažnog poljoprivrednog sektora, povećanja konkurentnosti ruralnog područja, očuvanja okoliša i prirodnih resursa te očuvanja i napretka seoskih područja i ruralnih vrijednosti.

Tablica 13.: Konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor

mil.HRK	Plan 2010.	Prijedlog 2011.	Indeks 11./10.	Prijedlog 2012.	Indeks 12./11.	Prijedlog 2013.	Indeks 13./12.
Razvoj poljoprivrede i ribarstva	843,6	798,0	94,6	540,3	67,7	640,3	118,5
Potpore u poljoprivredi i ribarstvu	2.983,1	2.938,0	98,5	2.727,9	92,8	2.884,8	105,8
Ruralni razvoj	593,5	654,4	110,3	803,5	122,8	322,5	40,1
UKUPNO	4.420,2	4.390,4	99,3	4.071,7	92,7	3.847,6	94,5

Izvor: Ministarstvo financija

Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske

U proteklim godinama međunarodni položaj Hrvatske osnažen je u svim vidovima vanjske politike: u području europskih integracija, ulaskom u NATO i postankom nestalne članice Vijeća sigurnosti UN-a; razvijanjem dobrosusjedskih odnosa i unaprjeđivanjem regionalne suradnje, te sveukupnim pozicioniranjem u međunarodnim okvirima. Tijekom 2009. i 2010. godine ostvaren je daljnji napredak u pregovorima o pristupanju Europskoj uniji koji su ušli u završnu, odlučujuću fazu. Republika Hrvatska je, zahvaljujući ustrajnom radu svih struktura uključenih u pregovarački proces te provedbi reformskih procesa i ispunjavanju svih ostalih kriterija koji proizlaze iz budućeg članstva u Europskoj uniji, uspjela stvoriti preduvjete za skoro okončanje pristupnog procesa. U prijelaznom razdoblju do punopravnog članstva iznimnu važnost imat će informiranje hrvatske javnosti o Europskoj uniji i integracijskom procesu, kao i stvaranje vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine Europske unije i prevođenje za potrebe procesa pristupanja.

Tablica 14.: Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske

mil.HRK	Plan 2010.	Prijedlog 2011.	Indeks 11./10.	Prijedlog 2012.	Indeks 12./11.	Prijedlog 2013.	Indeks 13./12.
Diplomatsko konzularna djelatnost	389,9	364,4	93,5	378,2	103,8	385,8	102,0
Provodenje vanjske politike RH	37,5	23,1	61,5	32,4	140,4	10,8	33,2
UKUPNO	427,4	387,5	90,7	410,6	106,0	396,5	96,6

Izvor: Ministarstvo financija

Unapređenje policije i oružanih snaga u službi građana

Jedna od temeljnih zadaća Vlade Republike Hrvatske je održavanje zadovoljavajućeg javnog reda i mira u društvu. U tom smislu poduzimat će se mjere s ciljem jačanja prevencije kažnjivih ponašanja i unaprjeđenja otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta, među ostalim i kroz reformu kriminalističke policije, daljnji rad na suzbijanju korupcije i organiziranog kriminaliteta, zlouporabe droga i nasilja, posebice nasilja nad mlađeži, osnaživanje otkrivenosti kaznenih djela iz mržnje, kaznenih djela nad manjinskim i ranjivim skupinama, kaznenih djela trgovine ljudima te kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva, kao i kroz jačanje suradnje policije i pravosuda. Također će se poduzeti mjere za povećanje sigurnosti cestovnog prometa koje uključuju usredotočenje nadzora na kritična razdoblja, mjesta i teže prekršaje i poticanje suradnje svih subjekata koji se bave sigurnošću prometa. Od velikog značaja je i jačanje sigurnosti državne granice kroz obuku granične policije prema EU standardima te izgradnju efikasnog nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom. Nadalje, unaprjeđenjem poslova reguliranja statusa i izdavanja dokumenata hrvatskim državljanima i strancima te usklađenjem sigurnosnih propisa u području Inspektorata unutarnjih poslova s EU standardima osigurat će se napredak u upravnim poslovima i inspekcijskom nadzoru. Provodenjem mjera usmjerena unaprjeđenju sustava zaštite i spašavanja, razvoju svih komponenti vatrogasnog sustava i smanjenju zagađenosti prostora minama i eksplozivnim sredstvima, doprinijet će se izgradnji integriranog sustava zaštite i spašavanja. Temeljna zadaća obrambenog sustava Republike Hrvatske je obrana suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti. U tom smislu oružane snage trajno razvijaju i održavaju vojne sposobnosti radi odgovora na sigurnosne izazove i ugroze. Održavanju međunarodne obrambene i policijske suradnje doprinijet će se putem razvijanja suradnje sa susjedima, s državama članicama EU i državama u regionalnom okruženju te uspješnim sudjelovanjem u međunarodnim mirovnim operacijama i misijama.

Tablica 15.: Unapređenje policije i oružanih snaga u službi građana

mil.HRK	Plan 2010.	Prijedlog 2011.	Indeks 11./10.	Prijedlog 2012.	Indeks 12./11.	Prijedlog 2013.	Indeks 13./12.
Javni red i sigurnost	3.321,5	3.266,9	98,4	3.155,1	96,6	3.174,0	100,6
Upravljanje državnim granicama	873,6	898,8	102,9	991,0	110,3	895,0	90,3
Zaštita i spašavanje	426,7	428,3	100,4	438,9	102,5	417,6	95,1
Obrambeni program	4.089,4	4.385,7	107,2	4.191,9	95,6	3.963,6	94,6
UKUPNO	8.711,2	8.979,6	103,1	8.776,8	97,7	8.450,1	96,3

Izvor: Ministarstvo financija

Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja

Očuvanje i unaprjeđenje zdravlja cjelokupne populacije, koristeći znanstveno utemeljene programe sprečavanja i suzbijanja bolesti te promicanja zdravlja predstavljaju glavne aktivnosti usmjerene postizanju zdravlja stanovništva. Cilj je zdravstvenu zaštitu učiniti dostupnijom stanovništvu reorganizacijom i unaprjeđenjem sustava hitne medicinske pomoći, popunjavanjem mreže javnozdravstvene djelatnosti, razvojem i standardizacijom zdravstvene infrastrukture te informatizacijom sustava zdravstva. Sustav kvalitete zdravstvene zaštite

osigurat će se i provođenjem nadzora nad zakonitošću rada zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava koja obavljaju zdravstvenu djelatnost i privatnom praksom te stručnim nadzorom nad radom zdravstvenih radnika. U cilju zaštite javnozdravstvenog interesa, odnosno očuvanja i unaprjeđenja zdravlja, od iznimne je važnosti promoviranje zdravih stilova života, razvijanje pravilnih prehrambenih navika, utjecanje na povećanje tjelesnih aktivnosti te ukazivanje na štetnost raznih oblika ovisnosti, kao i kvalitetan sustav sanitарне inspekcije.

Tablica 16.: Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja

mil.HRK	Plan 2010.	Prijedlog 2011.	Indeks 11./10.	Prijedlog 2012.	Indeks 12./11.	Prijedlog 2013.	Indeks 13./12.
Prevencija i posebni zdravstveni programi	479,7	542,9	113,2	513,9	94,6	512,9	99,8
Lijekovi na recepte	3.100,0	3.100,0	100,0	3.088,0	99,6	3.073,0	99,5
Ortopedski uređaji i pomagala	650,0	609,7	93,8	640,0	105,0	630,0	98,4
Primarna zdravstvena zaštita	3.984,0	3.977,0	99,8	3.972,0	99,9	3.872,0	97,5
Sekundarna zdravstvena zaštita	9.828,4	9.508,5	96,7	9.488,6	99,8	9.447,7	99,6
Nakande za bolovanja	1.568,9	1.568,5	100,0	1.528,5	97,4	1.478,5	96,7
Ostali programi	1.753,6	1.496,4	85,3	1.492,1	99,7	1.476,1	98,9
UKUPNO	21.364,5	20.802,9	97,4	20.723,0	99,6	20.490,2	98,9

Izvor: Ministarstvo financija

Zaštita okoliša i prostorni razvoj

Zaštita okoliša i prostorni razvoj još je jedan od strateških ciljeva Vlade Republike Hrvatske. U tom smislu nastavit će se s djelotvornim upravljanjem okolišem kako bi se stvorili preduvjeti za sprečavanje, nadzor i postupanje u pravcu smanjenja onečišćenja zraka, tla i mora. Zaštićena i očuvana priroda osigurat će postojanost temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, kao i njenu afirmaciju u europskom okruženju kao zemlje s razvijenom svijesti o značaju očuvanja prirodnog bogatstva koje pametnim, promišljenim i održivim korištenjem osigurava višestruke razvojne pravce. Cilj je očuvati postojeću biološku, krajobraznu i geološku raznolikost, vratiti dio izgubljenih svojti i staništa, gdje je to moguće i opravdano te razviti prikladan sustav za njihovo vrednovanje i očuvanje. Poduzimat će se i aktivnosti usmjerene na svrhotvorno korištenje i namjenu prostora te uređenje katastara s ciljem prostorno uravnotežene mreže općina te velikih, srednjih i manjih gradova, očuvanja bogatstva i raznolikosti prirodnih resursa od kojih su mnogi rijetkost u europskim mjerilima, očuvanja prostora i velikim dijelom kvalitetnog okoliša sa 10% površina prirode pod zaštitom te očuvanja bogate graditeljske baštine svjetske vrijednosti. Povećanje točnosti i pouzdanosti podataka o stanju u prostoru je osnovna prepostavka za efikasan gospodarski razvoj, kvalitetno i učinkovito funkcioniranje tržišta nekretnina i provedbu kapitalnih i infrastrukturnih projekata države. Također će se provoditi mjere za unaprjeđenje stanja u području stanovanja, komunalnog gospodarenja i graditeljstva koje uključuju izgradnju stanova po programu društveno poticane stanogradnje, kreditiranje izgradnje obiteljskih kuća, kupnju stanova radi stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanarskog prava te odobravanje zajmova za poticanje prodaje stanova.

Tablica 17.: Zaštita okoliša i prostorni razvoj

mil.HRK	Plan 2010.	Prijedlog 2011.	Indeks 11./10.	Prijedlog 2012.	Indeks 12./11.	Prijedlog 2013.	Indeks 13./12.
Prostorni razvoj i graditeljstvo	93,8	87,4	93,1	91,4	104,6	71,6	78,4
Zaštita okoliša	260,1	296,6	114,0	341,5	115,1	415,1	121,5
UKUPNO	353,9	383,9	108,5	432,8	112,7	486,7	112,4

Izvor: Ministarstvo financija

4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja

Izvore financiranja čine skupine prihoda i primitaka iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i utvrđene namjene. Klasifikacija izvora financiranja osigurava praćenje korištenja sredstava državnog proračuna dobivenih temeljem naplate različitih vrsta prihoda. Za svaki od prihoda određeno je uz koji se od izvora financiranja veže, a rashodi se izvršavaju s obzirom na plan i ostvarenje prihoda prema izvorima.

Osnovni izvori financiranja jesu: Opći prihodi i primici; Doprinosi za obvezna osiguranja; Vlastiti prihodi; Prihodi za posebne namjene; Pomoći; Donacije; Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja i Namjenski primici.

Izvori financiranja opći prihodi i primici, doprinosi te namjenski primici utječu na visinu deficitia proračuna. Za ostale izvore financiranja proračunska potrošnja ograničena je visinom ostvarenja prihoda u tim izvorima te zato nemaju utjecaj na visinu deficitia. Zakonom o proračunu daje se fleksibilnost u izvršavanju rashoda i izdataka koji se financiraju iz izvora: prihodi za posebne namjene, pomoći i donacije, na način da se propisuje mogućnost njihova izvršavanja u iznosima većim od planiranih, a ograničenje se postavlja na razinu ostvarenja prihoda. Dodatno, neiskorišteni prihodi iz ovih izvora u jednoj godini mogu se prenijeti i trošiti u drugoj godini.

Poznavanje izvora financiranja je izuzetno važno za analizu proračunske potrošnje. Rast rashoda koji se financiraju iz izvora koji utječu na visinu deficitia treba promatrati izdvojeno od rasta rashoda koji se financiraju iz ostalih izvora. Do 2006. godine proračunom nisu bili obuhvaćeni izvori financiranja koji ne utječu na deficit. Proširenje obuhvata proračuna postignuto je potpunim uvođenjem jedinstvenog računa državne riznice. Time se povećala transparentnost jer su obuhvaćeni svi proračunski prihodi i rashodi. Efekt navedenoga bio je rast ukupne razine proračuna. Važno je istaknuti kako nije riječ o povećanoj proračunskoj potrošnji, već o uključivanju aktivnosti koje imaju definirane izvore financiranja koji ne utječu na deficit proračuna.

1. Izvor financiranja opći prihodi i primici čine prihodi od poreza, prihodi od finansijske imovine, prihodi od nefinancijske imovine, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, prihodi državne uprave, prihodi od kazni te primici od finansijske imovine i zaduživanja (nenamjenski).

Ovaj izvor sadrži sljedeće podizvore:

11 Opći prihodi i primici

12 Sredstva učešća za pomoći

unutar ovog izvora planira se učešće Republike Hrvatske kod ostvarivanja prihoda od pomoći koji se planiraju unutar izvora 5 Pomoći.

13 Sredstva učešća za zajmove

unutar ovog izvora planira se učešće Republike Hrvatske kod ostvarivanja namjenskih primitaka od zaduživanja koji se planiraju unutar izvora 8 Namjenski primici.

14 Neutrošena sredstva za financiranje prenesenih EU aktivnosti i projekata te kapitalnih projekata

izvor je namijenjen praćenju onih aktivnosti i projekata koji se financiraju iz pretprištupnih programa pomoći i europskih fondova te kapitalnih projekata koji su bili planirani, ali nisu do kraja izvršeni u prethodnoj proračunskoj godini.

2. Izvor financiranja doprinosi čine doprinosi za mirovinsko osiguranje, za zdravstveno osiguranje i za zapošljavanje.

3. Izvor financiranja vlastiti prihodi čine prihodi koje proračunski korisnici ostvaruju obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima, a koje mogu obavljati i drugi subjekti (iznajmljivanje prostora, obavljanje ugostiteljskih usluga i sl.).

Ako su vlastiti prihodi uplaćeni u proračun u nižem opsegu nego što je planirano, u skladu sa Zakonom o proračunu korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih odnosno raspoloživih sredstava. Ako su naplaćeni u višem opsegu nego što je planirano, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini planiranih sredstava. Naplaćeni vlastiti prihodi koji nisu bili iskorišteni u prethodnoj godini ne prenose se u proračun za tekuću proračunsку godinu.

4. Izvor financiranja prihodi za posebne namjene uključuje prihode čije su korištenje i namjena utvrđeni posebnim zakonima i propisima koje donosi Vlada Republike Hrvatske.

Ovaj izvor je podijeljen na tri podizvora:

41 Prihodi od igara na sreću

42 Prihodi od spomeničke rente

43 Ostali prihodi za posebne namjene

Ako su namjenski prihodi u proračun uplaćeni u nižem opsegu nego što je planirano, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih odnosno raspoloživih sredstava. Uplaćeni, a manje planirani prihodi za posebne namjene mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u proračunu. Namjenski prihodi koji nisu bili iskorišteni u prethodnoj godini prenose se u proračun za tekuću proračunsку godinu. Za opseg prenesenih prihoda omogućeno je korištenje iznad finansijskog plana proračunskog korisnika.

5. Izvor financiranja pomoći čine prihodi ostvareni od inozemnih vlada, od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, prihodi iz drugih proračuna te ostalih subjekata unutar općeg proračuna.

Ovaj izvor obuhvaća sljedeće podizvore:

51 Pomoći EU

koristi se isključivo za planiranje pomoći iz prepristupnih programa pomoći i to : CARDS, PHARE, ISPA, SAPARD, IPA i IPARD.

52 Ostale pomoći

izvor se koristi za planiranje pomoći iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od ostalih subjekata unutar opće države.

53 Inozemne darovnice

izvor se koristi kod planiranja pomoći iz inozemstva (darovnica) koje proračunski korisnici dobivaju od stranih vlada i međunarodnih organizacija, a koje se izvršavaju preko specijalnih računa.

54 Pomoći proračunskim korisnicima temeljem prijenosa sredstava EU

izvor koriste proračunski korisnici koji su krajnji korisnici prepristupnih programa pomoći i/ili europskih fondova za planiranje sredstava za financiranje aktivnosti/projekta financiranih iz tih pomoći koja dobivaju od proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Ako su pomoći uplaćene u proračun u nižem opsegu nego što je planirano, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih odnosno raspoloživih sredstava. Uplaćeni, a manje planirani prihodi od pomoći mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u proračunu. Neplanirane, a uplaćene pomoći mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.

Pomoći koje nisu bile iskorištene u prethodnoj godini prenose se u proračun za tekuću proračunska godinu. Za opseg prenesenih prihoda omogućeno je korištenje iznad finansijskog plana proračunskog korisnika.

6. Izvor financiranja donacije čine prihodi ostvareni od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava i ostalih subjekata izvan opće države.

Ovaj izvor obuhvaća sljedeće podizvore:

61 Donacije

obuhvaća sve donacije koje se uplaćuju u proračun

63 Inozemne darovnice

obuhvaća donacije koje proračunski korisnici ostvaruju od pravnih i fizičkih osoba iz inozemstva, a koje se izvršavaju preko specijalnih računa.

Donacije su prihod proračuna. Ako su donacije u proračunu uplaćene u nižem opsegu nego što je planirano, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih odnosno raspoloživih sredstava. Uplaćeni, a manje planirani prihodi od donacija mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u proračunu. Neplanirane, a uplaćene donacije mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.

Donacije koje nisu bile iskorištene u prethodnoj godini prenose se u proračun za tekuću proračunska godinu. Za opseg prenesenih prihoda i primitaka omogućeno je korištenje iznad finansijskog plana proračunskog korisnika.

7. Izvor financiranja prihodi od nefinansijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja čine sredstva od prodaje i zamjene nefinansijske dugotrajne imovine i od nadoknade štete s osnova osiguranja, a mogu se koristiti samo za kapitalne rashode. Kapitalni rashodi jesu: rashodi za nabavu nefinansijske imovine, rashodi za održavanje nefinansijske imovine, kapitalne pomoći koje se daju trgovackim društvima u kojima država ima odlučujući utjecaj na upravljanje za nabavu nefinansijske imovine i dodatna ulaganja u nefinansijsku imovinu te ulaganja u dionice i udjele u trgovackih društava.

8. Izvor financiranja namjenski primici čine primici od finansijske imovine i zaduživanja, čija je namjena utvrđena posebnim ugovorima i/ili propisima.

Ovaj izvor obuhvaća sljedeće podizvore:

81 Namjenski primici od zaduživanja

planiraju se zajmovi koje državni proračun odobrava pravnim i fizičkim osobama iz sredstava povrata danih zajmova iz ranijih godina.

82 Namjenski primici od zaduživanja kroz refundacije

planiraju se isključivo zajmovi od međunarodnih organizacija i institucija koji se troše kroz projekte na način da se plaćanja izvršavaju kroz državni proračun, a zajmodavac naknadno refundira sredstva zajma u visini utrošenih sredstava.

83 Namjenski primici od inozemnog zaduživanja

planiraju se isključivo zajmovi od međunarodnih organizacija i institucija koji se troše kroz projekte na način da se povlače na specijalne račune ili rashodi plaćaju direktnim plaćanjima.

Tablica 18.: Rashodi državnog proračuna u razdoblju 2010.-2013. prema izvorima financiranja

mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
UKUPNO	122.340,2	122.311,3	100,0	124.751,6	102,0	125.520,8	100,6
1 Opći prihodi i primici	79.402,3	78.691,0	99,1	79.602,6	101,2	77.956,3	97,9
2 Doprinosi za obvezna osiguranja	38.729,1	39.700,4	102,5	41.223,5	103,8	42.709,3	103,6
3 Vlastiti prihodi	72,2	69,7	96,6	58,9	84,4	60,4	102,7
4 Prihodi za posebne namjene	2.634,0	2.085,6	79,2	2.099,0	100,6	2.195,3	104,6
5 Pomoći	1.029,5	1.254,5	121,9	1.465,5	116,8	2.420,8	165,2
6 Donacije	15,3	14,0	91,4	15,1	108,0	15,3	100,8
8 Namjenski primici od zaduživanja	457,8	496,0	108,4	286,9	57,8	163,4	56,9

Izvor: Ministarstvo financija

Aktivnosti i projekti koje se financiraju iz izvora opći prihodi i primici, a vezani su uz ispunjavanje uvjeta za članstvo u Europskoj uniji

Republika Hrvatska je u završnoj fazi procesa pregovora s Europskom unijom. Tijekom zadnjih nekoliko godina, od stjecanja statusa zemlje kandidatkinje (2004. godine) kontinuirano su se provodile aktivnosti vezane uz prilagodbe u institucionalnom, zakonodavnom i administrativnom smislu kako bi se sustav i propisi Republike Hrvatske harmonizirali s pravilima Europske unije.

S ciljem prikaza potreba za financiranjem ovog zahtjevnog procesa iskazani su rashodi po ministarstvima i ostalim tijelima državne uprave vezani uz proces pregovaranja i pristupanja Europskoj uniji i potrebna finansijska sredstva za njihovo ostvarenje (Prilog 6). Ovi rashodi u 2011. godini iznose 1,93 milijardi kuna.

Aktivnosti i projekti koji se financiraju iz izvora pomoći Europske unije

Republika Hrvatska je korisnica predpristupnih programa CARDs, PHARE, ISPA i SAPARD te jedinstvenog instrumenta prepristupne pomoći IPA koji zamjenjuje dosadašnje programe u finansijskoj perspektivi 2007.-2013., a sastoji se od pet komponenti: Komponenta I - Pomoći u tranziciji i izgradnja institucija, Komponenta II - Prekogranična suradnja, Komponenta III - Regionalni razvoj, Komponenta IV - Razvoj ljudskih potencijala i Komponenta V - Ruralni razvoj, kroz koji je Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2010. ukupno dodijeljeno 592,6 milijuna eura.

Republici Hrvatskoj je kroz predpristupne programe CARDs, PHARE, ISPA i SAPARD ukupno dodijeljeno 297,23 milijuna eura, od čega je do 31.10.2010. godine ugovoren 256,89 milijuna eura odnosno 86,43%. Plaćanja su u tijeku; do 31.10.2010. godine plaćeno je 205,28

milijuna eura. Potrebno je naglasiti da će se konačni podaci o iskorištenim sredstvima za pojedini program znati nakon završetka svakog programa.

Kroz novi predpristupni program IPA Republici Hrvatskoj je za prve tri godine financijske perspektive 2007.-2013. godina dodijeljeno 382,61 milijun eura. Upravo su u tijeku dopune financijskih sporazuma kojima će se dodijeliti ukupni iznosi za prvih pet godina financijske perspektive. Do 31. listopada 2010. godine ugovoren je 96,18 milijuna eura iz IPA programa odnosno 25,24%. Važno je istaknuti da dinamika ugovaranja ide dobro te da se poštuju rokovi ugovaranja i provedbe zadani IPA regulativom.

Tablica u kojoj su prikazani svi projekti koji će se provoditi tijekom razdoblja 2011. – 2013. godine s prikazom izvora 12 Sredstva učešća za pomoći i izvora 51 Pomoći EU nalazi se u Prilogu 7. Aktivnosti i projekti vezani za sufinanciranje projekata u sklopu predpristupnih programa Europske unije danom uz proračun.

Tablica 19.: Aktivnosti i projekti koji se finansiraju iz izvora pomoći Europske unije

mil. HRK	Plan 2010.	Plan 2011.	Indeks 11./10.	Projekcija 2012.	Indeks 12./11.	Projekcija 2013.	Indeks 13./12.
12 Sredstva učešća za pomoći	313,6	470,3	149,9	369,9	78,6	377,8	102,1
51 Pomoći EU	898,1	1.131,1	125,9	1.369,7	121,1	2.346,8	171,3
UKUPNO	1.211,8	1.601,4	132,2	1.739,6	108,6	2.724,6	156,6

Izvor: Ministarstvo financija

5 UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 107,4 milijarde kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 122,3 milijarde kuna, manjak državnog proračuna u 2011. godini zabilježit će razinu od 14,9 milijardi kuna ili 4,3% bruto domaćeg proizvoda.

U 2012. godini manjak državnog proračuna projiciran je na razini od 10,6 milijardi kuna ili 2,9% dok će se u 2013. godini smanjiti na razinu od 6,4 milijarde kuna ili 1,7% bruto domaćeg proizvoda.

Tablica 20.: Ukupni manjak državnog proračuna

mil. HRK	Plan 2010	Plan 2011	Projekcija 2012	Projekcija 2013
Prihodi (6+7)	108.282	107.425	114.139	119.095
Prihodi poslovanja (6)	108.015	107.074	113.827	118.771
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	267	351	311	324
Rashodi (3+4)	122.340	122.311	124.752	125.521
Rashodi poslovanja (3)	120.293	120.236	122.707	123.628
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	2.048	2.075	2.044	1.893
Ukupni manjak/višak	-14.058	-14.886	-10.613	-6.426
% BDP-a	-4,2	-4,3	-2,9	-1,7

6 RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Planirani manjak državnog proračuna za 2011. godinu u iznosu od 14,9 milijardi kuna financirat će se razlikom ukupnih primitaka od finansijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za finansijsku imovinu i otplate zajmova.

Ukupni primici od finansijske imovine i zaduživanja za 2011. godinu planirani su u iznosu od 24,5 milijardi kuna, dok se izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova planiraju na razini od 11,7 milijardi kuna.

U strukturi ukupnih primitaka od finansijske imovine i zaduživanja u 2011. godini prednjače primici od prodaje vrijednosnih papira s iznosom od 20,6 milijardi kuna. Najveći dio ovih primitaka odnosi se na zaduživanje putem inozemnih obveznica u iznosu 13,3 milijarde kuna. Planirano zaduživanje inozemnim i domaćim zajmovima u 2011. godini iznosi 2,8 milijardi kuna, dok se ostatak ukupnih primitaka odnosi na primitke ostvarene povratima dаних zajmova u iznosu 1,1 milijardu kuna.

U strukturi izdataka za finansijsku imovinu i otplate zajmova najveći dio od 8,0 milijardi kuna čine izdaci za otplatu glavnice za izdane obveznice u zemlji i inozemstvu od čega se na otplatu glavnice inozemne obveznice izdane 2001. godine odnosi 5,5 milijardi kuna (750 milijuna eura). Od preostalog dijela izdataka za finansijsku imovinu i otplate zajmova najveći dio odnosi se na izdatke za glavnice primljenih zajmova u iznosu od 1,9 milijardi kuna što se ponajprije odnosi na otplatu glavnica primljenih zajmova od međunarodnih finansijskih organizacija. Ukupni izdaci za dionice i udjele u glavnici u planu za 2011. godinu iznose 553,7 milijuna kuna, dok na izdatke za dane zajmove otpada 1,2 milijarde kuna.

Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od finansijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za finansijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka proračuna jesu novčana sredstva na početku fiskalne godine u iznosu 2,2 milijarde kuna.

Kretanje ukupnog manjka proračuna te kretanje ukupnih razina izdataka za finansijsku imovinu i otplate zajmova će do kraja srednjoročnog razdoblja za rezultat imati smanjivanje razine ukupnih primitaka od finansijske imovine i zaduživanja u odnosu na 2011. godinu. Naime, u 2012. godini, ukupni manjak od 10,6 milijardi kuna i ukupni izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova na razini od 10,1 milijardu kuna bit će pokriveni primicima od finansijske imovine i zaduživanja u iznosu od 20,7 milijardi kuna. U 2013. godini ukupni primici od finansijske imovine i zaduživanja iznosit će 21,1 milijardu kuna kao rezultat ukupnog manjka u 2013. godini u iznosu od 6,4 milijarde kuna te izdataka za finansijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 14,7 milijardi kuna.

Tablica 21.: Račun prihoda, rashoda i financiranja državnog proračuna

<i>mil. HRK</i>	Plan 2010	Plan 2011	Projekcija 2012	Projekcija 2013
Ukupni prihodi	108.282	107.425	114.139	119.095
Ukupni rashodi	122.340	122.311	124.752	125.521
Ukupni manjak(-) / višak(+)	-14.058	-14.886	-10.613	-6.426
Primici od finansijske imovine i zaduživanja	35.361	26.627	20.735	21.132
Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova	21.304	11.741	10.122	14.706
Neto financiranje	14.058	14.886	10.613	6.426

7 IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI

Ukupni prihodi poslovanja izvanproračunskih korisnika u 2011. godini planirani su u iznosu od 5,2 milijarde kuna, a u 2012. i 2013. godini projicirani su u iznosu od 5,1 milijardu kuna. U njihovoј strukturi najznačajniji izvor predstavljaju prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada (udio od 52,1%) koji su u narednom srednjoročnom razdoblju planirani u iznosu od 2,7 milijardi kuna. Pritom se najveći dio odnosi na prihode vodoprivrede Hrvatskih voda te naknade za zaštitu okoliša Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Sljedeća po veličini stavka su pomoći, koje čine 34,9% ukupnih prihoda poslovanja, a planirane su u iznosu od 1,8 milijardi kuna za 2011. godinu. U 2012. i 2013. godini ovi prihodi projicirani su u iznosu od 1,7 milijardi kuna odnosno 1,6 milijardi kuna. Od ukupnih pomoći prosječno 99,2% odnosi se na kapitalne pomoći iz proračuna, najvećim dijelom Hrvatskim cestama i Hrvatskim vodama. Slijede prihodi od imovine koji su za 2011. godinu planirani u iznosu od 619,4 milijuna kuna, s udjelom od 11,9%, pri čemu najveći dio čine ostali prihodi od finansijske imovine odnosno premija na osigurane depozite kod Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka. Za 2012. i 2013. godinu ovi prihodi projicirani su na 639,3 milijuna kuna, odnosno na 664,8 milijuna kuna. Preostali dio odnosi se na prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija koji planom za 2011. godinu iznose 52,4 milijuna kuna. Za 2012. godinu ovi prihodi projicirani su u iznosu od 62,1 milijun kuna, a za 2013. godinu u iznosu od 51,1 milijun kuna. Promatraljući po pojedinim izvanproračunskim korisnicima, najveće planirane prihode poslovanja za promatrano srednjoročno razdoblje bilježe Hrvatske vode i Hrvatske ceste, koje zajedno čine u prosjeku 68,0% ukupnih prihoda poslovanja izvanproračunskih korisnika.

Prihodi od prodaje nefinansijske imovine planom za 2011. godinu iznose 44,6 milijuna kuna, a projekcijom za 2012. i 2013. godinu 42,1 milijun kuna, odnosno 40,1 milijun kuna. U glavnini se odnose na prihode od prodaje zemljišta te prihode od prodaje poslovnih objekata Hrvatskog fonda za privatizaciju.

Ukupni rashodi poslovanja izvanproračunskih korisnika u 2011. godini planirani su u iznosu od 4,1 milijardu kuna, a u tom iznosu se planiraju i u 2012. i 2013. godini. U najvećem dijelu odnose se na materijalne rashode koji su planirani u iznosu od 2,2 milijarde kuna, čime čine 54,2% ukupnih rashoda poslovanja za 2011. godinu. U 2012. godini ovi rashodi projicirani su u iznosu od 2,2 milijarde, a u 2013. godini u iznosu od 2,1 milijardu kuna. U najvećoj mjeri odnose se na usluge tekućeg i investicijskog održavanja i to kod Hrvatskih voda i Hrvatskih

cesta. Drugo mjesto u strukturi ukupnih rashoda poslovanja zauzimaju ostali rashodi s prosječnim udjelom od 16,9% u tri promatrane godine, pri čemu najveći dio čine kapitalne pomoći Hrvatskih voda. Na finansijske rashode planom za 2011. godinu otpada 10,7% ukupnih rashoda poslovanja, pri čemu najveći dio čine kamate za primljene kredite i zajmove od kreditnih i ostalih finansijskih institucija Hrvatskih cesta. U 2012. i 2013. godini ovi rashodi imaju u prosjeku udio od 14,9% u ukupnim rashodima poslovanja. Pomoći unutar općeg proračuna iznose 345,0 milijuna kuna, odnosno zauzimaju 8,3% rashoda poslovanja u 2011. godini, dok se za 2012. godinu projiciraju na razini od 367,6 milijuna kuna, a za 2013. na razini od 391,4 milijuna kuna. Rashodi za zaposlene svojim udjelom od 6,7% u planu za 2011. godinu iznose 277,9 milijuna kuna. Projekcijom za 2012. i 2013. godinu predviđaju se u iznosu od 286,4 milijuna kuna odnosno 295,2 milijuna kuna, a udio bilježe na razini od 7,1% odnosno 7,2%. Preostalih 0,5% odnosi se na subvencije (16,9 milijuna kuna) te na naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade (2,0 milijuna kuna). U 2012. godini subvencije su projicirane u iznosu od 17,5 milijuna kuna, a u 2013. godini u iznosu od 23,0 milijuna kuna. Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u naredne dvije godine se zadržavaju na istoj razini kao i u 2011. godini. Promatraljući po pojedinim izvanproračunskim korisnicima, najveće planirane rashode poslovanja bilježe Hrvatske vode i Hrvatske ceste na koje zajedno otpada preko 72,0% ukupnih rashoda poslovanja svih izvanproračunskih korisnika.

Ukupni rashodi za nabavu nefinansijske imovine izvanproračunskih korisnika planom za 2011. godinu iznose 2,5 milijardi kuna, a projekcija za 2012. i 2013. godinu 1,7 milijardi kuna, odnosno 1,6 milijardi kuna. Pritom se najveći dio ovih rashoda odnosi na rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine Hrvatskih cesta.

Planom za 2011. godinu razlika prihoda i rashoda financirat će se ukupnim primicima od finansijske imovine i zaduživanja u iznosu od 2,9 milijardi kuna, uz istovremeno planirane ukupne izdatke za finansijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 709,0 milijuna kuna. U 2012. godini ukupni primici od finansijske imovine i zaduživanja iznosit će 2,6 milijardi kuna, a u 2013. godini 2,4 milijarde kuna. Ukupni izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova će u 2012. godini iznositi 1,5 milijardi kuna, dok će u 2013. godini bilježiti razinu od 1,2 milijarde kuna.

8 PROCJENA UKUPNOG MANJKA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE

Slijedom planiranih prihoda i rashoda svih razina proračuna opće države, ukupni manjak će u 2011. godini iznositi 5,0% procijenjenog bruto domaćeg proizvoda. U 2012. godini manjak proračuna opće države zabilježit će smanjenje do razine od 3,4% odnosno smanjiti će se za 1,7 postotnih bodova. U 2013. daljnje smanjenje udjela manjka u bruto domaćem proizvodu iznosit će 1,3 postotnih bodova koji će iznositi 2,1% procijenjenog bruto domaćeg proizvoda.

Tablica 22.: Procjena ukupnog manjka/viška konsolidirane opće države

	Plan 2010.	Plan 2011.	Projekcija 2012.	Projekcija 2013.
Ukupni manjak/višak državog proračuna, % BDP-a	-4,2	-4,3	-2,9	-1,7
Ukupni manjak/višak izvanproračunskih korisnika, % BDP-a	-0,2	-0,4	-0,2	-0,1
Ukupni manjak/višak jedinica lokalne države, % BDP-a	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2
Ukupni manjak/višak opće države, % BDP-a	-4,6	-5,0	-3,4	-2,1